

ΓΡΑΦΕΙΑ

ΟΔΟΣ ΚΥΝΟΣΑΡΓΟΥΣ ΑΡΙΘ. 36

ΚΑΙ ΟΔΟΣ ΝΙΚΗΣ ΑΡΙΘ. 2

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ ΤΙΜΑΤΑΙ

15 ΛΕΠΤΑ 15

Η Φ Υ Σ Ι Σ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εν Ελλάδι έτησία Δρ. 8

— εξάμνος » 5

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ έτησία Φρ. 12

— εξάμνος » 7

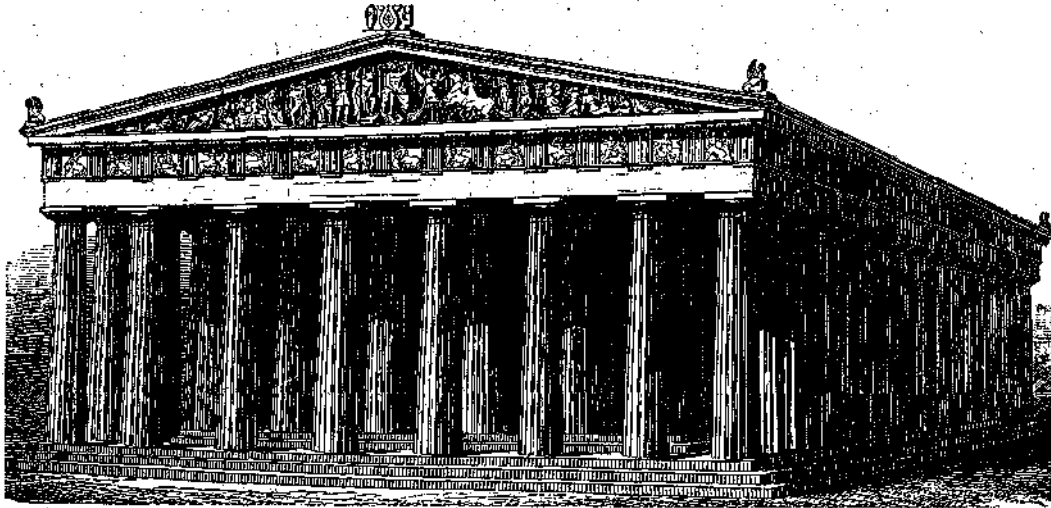
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Φρ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

ΕΚΔΙΟΤΑΙ

ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. 'Ο Παρθενών (μετ' εικόνας) υπό Φ. Π — 'Ο Ζεύς (μετ' εικόνας) υπό Α. Ρ. — Θεωρητική ανακάλυψις της 'Αμερικής υπό Φρίξ. — 'Η κόμμωσις παρά τοις αρχαίοις υπό Ρού. — 'Ο Σίνουελλορ (μετ' εικόνας). — Τραγικόν επεισόδιον, (συνέχεια καί τέλος) υπό Γ. 'Ιωαννίδου. — 'Εκ τής βίβλου τής ζωής μου. Καρδία όργανον, υπό Γ. Α. Τζανιτάκου. — 'Η πλάσις του κόσμου. Κατά την μυθολογίαν, τον χριστιανισμόν καί την επιστήμην, υπό Φρ. Πρίντεζη. — Χρονικά. — 'Αλληλογραφία «Φύσεως».

Ο ΠΑΡΘΕΝΩΝ

'Εν τῷ ὑπ' ἀριθ. 41 φύλλῳ τῆς «Φύσεως» ἐδημοσιεύσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ Παρθενῶνος, ὡς ἔχει τὴν σήμερον μετὰ συντόμου σχετικῆς περιγραφῆς.

'Ἦδη δημοσιεύοντες τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, ὡς εἶχε τὸ πάλαι, κατὰ τοὺς ἐνδέξους ἐκείνου χρόνου τῆς 'Ελλάδος δημοσιεύομεν ὀλίγα τινα, ὅπως πλήρη ἰδέαν αὐτοῦ ἔχωσιν οἱ ἡμέτεροι ἀναγνώσται.

'Ο Παρθενών, ὁ περίφημος καὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς ναοὺς τῆς ἀρχαιότητος ὠρατὸς καὶ πολυτελεὲς ναὸς τῆς Παρθένου 'Αθηνᾶς, ὁ πρωτοβουλία τοῦ Περικλέους εἰς τὴν 'Ακρόπολιν τῶν 'Αθηνῶν μετὰ τὴν πυρπόλησιν ὑπὸ τῶν Περσῶν τοῦ ἀρχαίου ναοῦ τῆς Παλλάδος, ἐπιμελεῖα τοῦ Φειδίου ἀνεγερθεὶς ὑπὸ τῶν ἀρχιτεκτόνων 'Ικτίου καὶ Καλλικράτους κατὰ τὴν 86 'Ολυμπιάδα, κατὰ τὸ μεγαλοπρεπὲς σωζόμενον αὐτοῦ εἶρησιον, εἶχε κατὰ τὸν στερεοβάτην, μῆκος μὲν 228 ποδῶν, πλάτος δὲ 101, καὶ ἐπὶ 3 βαθμίδων ὑψόμενος ἦν ὅλος ἐκ πεντελικῆς μαρμάρου, ὠκοδομημένος, ὀκτάστυλος περίπτερος, δωρίου ρυθμοῦ, ἔχων κίονας 5 1/2 ποδῶν διαμέτρου, μετὰ διπλῆς στοᾶς εἰς τὰς μικρὰς πλευράς, ὕψος δ' εἶχε 66 ποδῶν ἀπὸ τοῦ στερεοβάτου. 'Ο ὅλος σηκὸς διηρεῖτο εἰς δύο μέρη, ὧν τὸ ἀνατολικὸν τὴν εἰσοδὸν ἔχον ἐξ ἀνατολῶν, ἐλέγετο ἰδίως 'Εκατόμπεδον, διότι τὸ ἐμβαδὸν αὐτοῦ εἶχε μῆκος περίπου 100 ποδῶν. 'Ενταῦθα, κατὰ τὸ δυτικὸν αὐτοῦ πέρασ, ἐπὶ μεγίστου βάθρου, 10 ποδῶν ὕψους καὶ ἐν γλυφαῖς παριστῶντος τὴν παρά τοις θεοῖς εἰσαγωγὴν τῆς Πανδώρας, ἴστατο τὸ ἐξαισιώτατον τῶν ἀριστουργημάτων τοῦ Φειδίου, τὸ χρυσελεφάντινον ἄγαλμα τῆς θεᾶς, ἐκ πολυτίμων λίθων ἔχον τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ 39 πόδας ὕψλὸν ὑπὲρ τὴν βᾶσιν. Τὸ μέρος τοῦτο τοῦ ναοῦ ἐλέγετο κυρίως Παρθενῶν, καὶ ἐχωρίζετο διὰ κιγκλίδων ἀπὸ τοῦ ἄλλου 'Εκατομπέδου. Εἶχε δὲ τὸ

'Εκατόμπεδον εἰς ἀπόστασιν 12 ποδῶν ἀπὸ τῶν τοίχων ἐσωτερικὴν στοᾶσιν 16 μικρῶν δωρίων κίωνων, ἐχόντων μόνον 3 ποδῶν διάμετρον, ἐπομένως μὴ ἀνιόντων μέχρι τῆς ὀροφῆς καὶ φερόντων πιθανῶς ὕψηλὴν πάροδον καὶ δευτέραν στοᾶν ἴσως κίωνων ἰωνικῶν. 'Επὶ τῆς ἐσωτερικῆς ταύτης στοᾶς καὶ ἐπὶ τοῦ ἀγάλματος, παρ' ὧ ἴσως ἴσαντο δύο παραστάδες ἢ μεγάλοι κίονες ὡς τοὺς ἐξωτερικοὺς, ἐξετείνετο στέγη ἢ καὶ τὰ ἔξω περιστύλια καλύπτουσα τὸ δὲ λοιπὸν ἐμβαδὸν ἀπὸ τοῦ ἀγάλματος μέχρι τοῦ προναοῦ καὶ τῆς εἰσοδοῦ ἔμενον ὑπαιθρον. 'Ἡ ἀνατολικὴ διαίρεσις τὴν μεγάλην αὐτῆς εἰσοδὸν ἔχουσα πρὸς δυσμᾶς, κοινωνοῦσα δὲ μετὰ τοῦ Παρθενῶνος πιθανῶς διὰ δύο πυλιδίων παρά τοὺς τοίχους ταῦ σηκοῦ, ὡς ἐκ τινῶν ἰχνῶν εἰκάζεται, ἦν ὀπισθόδομος 43' 10' μῆκος ἔχων, ὑπόστεγος ὅλος, τῆς στέγης οὐσῆς ἑλληνικῆς, ὡς ἀποδεικνύται ἐκ τοῦ ὅτι μετὰ ταῦτα ἐπυρπολήθη. 'Εχρησίμευε δ' ὀπισθόδομος ὡς θησαυροφυλάκιον τοῦ ναοῦ, καὶ ἐν μεταγενέστεροις χρόνοις ἠθικῆς παρακμῆς ἔδωκαν αὐτὸν οἱ 'Αθηναῖοι εἰς κατοικίαν τοῦ Δημητρίου τοῦ Πόλιορκτητοῦ, ὃν ἐκήρυττον ἀδελφὸν τῆς 'Αθηνᾶς. Διεκοσμεῖτο ἐξωτερικῶς ὁ ναὸς δι' ἀπαραμίλλων γλυφῶν, αἵτινες κατὰ τὰς μετόπας ἀναγλύφως παρίστων γίγαντομαχίας καὶ ἄλλας μυθολογικὰς σκηνάς, κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ σηκοῦ καὶ τῶν ἐκατέρωθεν προστάσεων τῶν μικρῶν πλευρῶν ζωοφόρον, τὴν πομπὴν τῶν Παναθηναίων, εἰς δὲ τοὺς αἰετοὺς διὰ περιαιρετῶν ἀγαλμάτων, διαστάσεων ὑπερφυσικῶν, πρὸς ἀνατολὰς τὴν γέννησιν καὶ εἰς τὸν 'Ολυμπον παρουσίας τῆς 'Αθηνᾶς, πρὸς δυσμᾶς δὲ τὴν περὶ τῆς κυριαρχίας τῆς Ἀττικῆς ἔριν τῆς 'Αθηνᾶς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος. Πάντα ταῦτα τὰ ἔργα ἦσαν τῆς σχολῆς τοῦ Φειδίου, καὶ τινα τῶν μεγίστων καὶ τῶν ἀρίστων ἴσως τῆς γλυφίδος αὐτοῦ. Πολλὰ ἐξ αὐτῶν κατεστράφη-

σαν, εκ δε των διασωθέντων, τινά μεν διατηρούνται εν 'Αθήναις, άλλα δ' εἶχον τῷ 1811 ἀποκομισθῆ εἰς τὸ Βρετανικὸν μουσεῖον ὑπὸ τοῦ λόρδου Ἐλγινος, τότε πρέσβως τῆς Ἀγγλίας ἐν Κωνσταντινουπόλει. Τῇ Ε' ἑκατονταετηρίδι μ. Χ. ὁ ναὸς τῆς Παρθένου Ἀθηνᾶς μετεποίηθη εἰς ἐκκλησίαν τῆς Παρθένου Μαρίας, καὶ οἱ τοῖχοι αὐτοῦ ἐκαλύφθησαν ἐνδον ὑπὸ χριστιανικῶν γραφῶν, ὡν τινες ἐτι σωζονται μετεσκευασθῆ δὲ καὶ τὸ εσωτερικὸν πρὸς τὴν νέαν χρῆσιν αὐτοῦ, τῆς πρὶν στοᾶς ἀντικαταστάσης δι' ἄλλης ἐξ 22 κίωνων κορινθιακῶν, μετ' ἄλλης ἀνωτέρας ἐξ 23, καὶ ἀνοιχθείσης μεγάλης μεσαίας πύλης μεταξὺ τοῦ πρὶν ἑκατομπεδίου καὶ τοῦ ὀπισθοδρόμου. Τῷ δὲ 1019 μ. Χ. ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας ὁ Αὐτοκράτωρ Βασίλειος, προσέθηκε νέαν κοσμηθῆσαι εἰς τὴν μεγαλοπρεπή ἐκκλησίαν. Μετὰ τὴν ἐν ἐτεῖ 1456 ἄλωσιν τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τῶν Ὄθωμανῶν, ἡ ἐκκλησία μετεποίηθη εἰς προσκυνητήριον τοῦ Μωάμεθ, καὶ τότε εἰς τὴν Νοτιοδυτικὴν αὐτοῦ γωνίαν προσετέθη πύργος μετ' ἐλικοειδοῦς ἀναβάθρας. Τῷ δὲ 1682 (τῇ 23 Σεπτεμβρίου), ὅτε ὁ Ἐνετός Μορσζίνης ἐπολιόρκει τὴν Ἀκρόπολιν, οἱ Τούρκοι εἶχον προσωρινῶς προσδιορίσει τὸν ναὸν εἰς πυριταποθήκην ἐνοκήσασα δ' εἰς αὐτὸν βόμβα, ἣν ἐσφενδόνισεν ὁ ἐν τῷ ἐνετικῷ στρατῷ ὑπηρέτων Σουηδός στρατηγός Κοινιγομάρκ, ἐπέφερε φοβεράν ἐκκρηκὴν καταρρίψασαν τὸν Παρθενῶνα εἰς ἐρείπια. Ἐντός 3' αὐτοῦ ἡγεῖραν οἱ Ὄθωμανοὶ μικρὸν προσκυνητήριον, καταρρίφθη δὲ πρὸ τινος ὑπὸ τρικυμίας. Φ. Π.

Ο ΖΕΥΣ

Ζεὺς κατὰ τὴν μυθολογίαν, εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ρέας, ἀδελφὸς τοῦ Ποσειδῶνος, τοῦ Πλούτωνος, τῆς Ἑστίας, τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Ἥρας, καὶ ταύτης σόζυος, ὁ ὑψίστος καὶ ἰσχυρότατος τῶν θεῶν «κατὰ ἀνδρῶν τε θεῶν τε». Τὴν ἐξουσίαν τοῦ Κρόνου καὶ τῶν Τιτάνων συναντρέψας μετὰ τῶν ἀδελφῶν του, διενεμήθη μετ' αὐτῶν τὴν ἐπὶ τοῦ κόσμου ἰσχύϊν καὶ ἀφῆκε τῶν Ποσειδῶνι τὸν Πόντον, τῷ Πλούτωνι τὸν ᾄδη, ἔλαβεν εἰς μερίδα του τὸν οὐρανόν. Πάντες δ' ἑμοῦ οἱ θεοὶ ἔρχον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου ἄλλ' ὁ Ζεὺς ὡς πάντων κραταιότερος καὶ σοφώτερος, ἦν ὁ πάντων βασιλεὺς, καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ὑπερέβαλλε τὴν δύναμιν πάντων ἑμοῦ τῶν θεῶν, δι' ὃ καὶ πάντες σέβονται καὶ φοβούνται αὐτόν. Πολλάκις διὰ βίας ἢ δόλου ἀντιπρόστασεν αὐτῷ ἡ Ἥρα, ὁ Ποσειδῶν καὶ αὐτῇ ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἀθηνα, ἀλλ' ἀποτυχάνουσι πάντοτε καὶ τιμωροῦνται. Κατοικεὶ δ' εἰς τὸν Ὀλυμπόν, τὸ χιονοσκεπὲς ὄρος τῆς Θεσσαλίας, τὸ ἀνατείνον τὰς κορυφὰς του μέχρι τοῦ αἰθέρος. Τὸ φεδερὸν αὐτοῦ ἔπλον εἶναι ὁ κεραυνός, συνάξει καὶ σκορπίζει τὰ νέφη, καὶ δταν σείη τὴν τρομερὰν του αἰγίδα, ἐκπέμπει βροντὰς, καταιγιδας καὶ ἀστραπάς, δι' ὃ καὶ ἔθρομύτης, ἐρίγδουπος, γερπικέρανος, ἀστεραπητής, νεφέληγαρέτης, κελαινετής, αἰγίφος ἐπιλέγεται. Ἀλλ' ἐπίσης πρᾶσσει τὰ στοιχεῖα καὶ κατευνάζει τὰς τρικυμίας. Αὐτὸς δίδει τὴν τάξιν τῆς φύσεως, καὶ τέκνα αὐτοῦ καὶ τῆς Θεμίδος εἰσὶν αἱ ὥραι. Ἐπίσης δὲ διευθύνει τῶν ἀνθρώπων τὰς τύχας, ἅς ἔχει ἐν τῇ χειρὶ του. Δύο πῖθοι εἰσὶ παρ' αὐτῷ, ὁ τῶν καλῶν καὶ ὁ τῶν κακῶν ὀδῶν καὶ εἰς χρυσὴν στάθμην ἐζήγειε τὰ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου. Ἀλλ' οὐχ ἦν τῆς μοίρας τῆς δυνάμειν οὐδ' ὁ εἶδος δύναται νὰ διαφύγῃ. Γινώσκει δὲ καὶ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον, δι' ὃ καὶ πανομοιῶς (μάντικὸς) καλεῖται. Ἀποκαλύπτει τὴν θέλησιν του παντοίως, δι' ὀνείρων, ἀστραπῶν καὶ βροντῶν, οἰωνῶν καὶ χρησμῶν, καὶ αὐτὸς διμλεῖ διὰ τῶν μαντιῶν τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἀλλ' ὁ παντόπτης καὶ πανσοφὸς θεὸς ὑπόκειται εἰς τὴν ἀγνῆ καὶ τὴν ἀπάτην. Πᾶσα ἡ πολιτικὴ καὶ δημοσια τῶν ἀνθρώπων τάξις, ὁ νόμος καὶ τὸ δίκαιον ἀπ' αὐτοῦ ἐξαρτῶνται, καὶ ὑπ' αὐτοῦ προστατεύονται, καὶ αὐτὸς ὁ ἀναξὶ παντᾶν, βασιλεὺς ἐν Ὀλύμπῳ ἐστὶ καὶ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις ὁ ἱερωτῆς τῆς βασιλείας, ἐξ οὗ καὶ Διογενεὶς ἐλέγοντο τὸ πρῶτον οἱ βασιλεῖς καὶ προστάται τῶν νόμων, καὶ τῆς ἰσότητος τῶν ὀρκίων, ἐξ οὗ καὶ ὄρκιος λέγεται, ἀγροατὸς δὲ καὶ βοὸλαός, ὡς τῆς ἀγορᾶς ἢ συναλεύσεως τοῦ λαοῦ καὶ τῆς βουλῆς προστάτης, συνεργὸς ἔχων τὴν θέμιν, τὴν δίκην καὶ τὴν νέμεσιν. Ἡ ἐπισημοτέρα τῶν ἑορτῶν τοῦ Διὸς, ἦτο ἡ τῶν ἐν Ὀλύμπῳ ἀγῶνων, ἐξ ἧς καὶ ἀγῶνιος προσετέ ἐλέγετο, καὶ ἡ μετεῖχον πάντες οἱ Ἕλληνες. Ἐν Δωδώνῃ τῆς Ἡπείρου, ὡς Δωδωναίος, Πελασγικός, ἀπελαμβάνον ἀρχαιοτάτης λατρείας, χρησιμοδοτῶν διὰ βεβῆς τῆς ἱερᾶς φηγοῦ (δρυός), οὗς χρησιμοδοτοὶ ἐξήγγον οἱ ἀνωπότεροι καὶ

ἀνωπότεροι τοὺς πόδας, ἐπὶ τῆς γῆς δὲ κοιμώμενοι ἱερεῖς, οἱ Σελλοὶ ἢ Ἑλλοὶ, προσετέθησαν, δὲ κατὰ διεφθόρους καιροὺς, ὡς φαίνεται καὶ ἄλλα εἶδη μαντιῶν, ἐκ τοῦ φλοισβοῦ πηγῆς, ἦτοι ἔρρεεν ὑπὸ τὴν φηγῆν, ἐκ τῆς πτῆσεως τῶν τῶ Διὶ ἱερῶν πετῶν, ἐκ τοῦ ἠχοῦ χαλκῶν κρεμασμένων λεβήτων, ἐκ κλήρων, κτλ. Συμπεριελήφθη δ' εἰς τὸν ναὸν καὶ ἡ λατρεία τῆς Διώνης, καὶ εἰκάζεται ἐκεῖτο ἐιτὴχθησαν εἰς αὐτὸν πλὴν τῶν ἱερῶν καὶ αἱ ἱερεῖαι Πηλεϊάδες, ὡν τὰ ἔσηματα ἔλεγον ἐτι Ζεὺς ἦν, ἐστὶ καὶ ἔσεται. Καὶ μετὰ τὴν ἐπεκράτησιν δὲ τοῦ χρησμοῦ τῶν Δελφῶν ἐξηκολούθησε κύρος ἔχων ὁ Δωδωναίος, μάλιστα δὲ τὸν ἐσέβοντο οἱ Ἡπειρωταί, οἱ Αἰτωλοὶ καὶ οἱ Ἀκαρνανεῖς. Ἐν Κρήτῃ ἐπιστάετο δὲ ἡ Ρέα ἔσκε τὸν Δία κραυφίως, ἐνα μὴ τὸν καταπῆ ὁ Κρόνος, καὶ ἀναπιστευθῆ εἰς τοὺς Κουρήνας τὴν ἀνατροφήν του· αἱ δὲ νύμφαι Ἰδῆ καὶ Ἀδράστεια, θυγατέρες τοῦ Μελισσέως, ἐβρέψαν τὸ βρέφος διὰ τοῦ γάλακτος τῆς αἰγῆς Ἀμαλθείας, καὶ διὰ μέλιτος, ὃ ἔφερον αἱ μέλισσαι ἐκ τῶν ὀρέων! Ἐβέικυτο δ' ἐν Κρήτῃ καὶ ὁ τέρας τοῦ Διὸς, διότι, ὡς ἡ φύσις, ἐλέγετο ἐκεῖ ἀπονήσκων καὶ ἀναγεννόμενος, τὴν δ' ἀναγέννησιν αὐτοῦ ἐώρταεν μετ' ὀργίων, μουσικῆς καὶ χορῶν ἐν δπλοίς, οἱ ἱερεῖς οἱ λεγόμενοι Κουρήναι, ἐν ᾧ πένθος καὶ θοῆνοι συνίδουσιν τὴν τελευτὴν τοῦ θανάτου του. Ὡς ταῦρος δὲ, ἔσκε τὸ σύμβολον τῆς καλλιέργειας ἤρπασεν ὁ Ζεὺς καὶ ἐκόμισεν εἰς Κρήτην τὴν Εὐρώπην, καὶ ἐξ αὐτῆς ἔσγεν υἱὸν τὸν Μίνωα. Ἐν Ἀρκαδίᾳ ἡ λατρεία αὐτοῦ ἐλέγετο εἰσαχθεῖσα ἐκεῖ ὑπὸ τοῦ Λυκάονος, τοῦ υἱοῦ τοῦ Πελαγοῦ, καὶ βωμίδν παράχαρον εἶχεν ἐπὶ τῆς ὑψίστης κορυφῆς τοῦ Λυκαίου ὄρους, ἔθθα οἱ Ἀρκαδῆς πρᾶδόμενοι δὲ ἐστράτη ὑπὸ Νυμφῶν, καὶ ἐν τοῖς ἀρχαιότατοις χρόνοις προσεφέροντο τῷ θεῷ καὶ ἐνταῦθα, καὶ ἐν Κρήτῃ, καὶ ἐν Λαδοσσίῳ, ἐν Βοιωτίᾳ καὶ Θεσσαλίᾳ ἀνθρωποθυσίαι. Ἐν Αἰγύπτῳ δ' ἐλατράετο ὁ Ζεὺς Ἀμμων, ἔχων χρηστήριον ἄμμοιν Δωδωναίῳ. Καὶ ἐν Λεβαδείᾳ δ' ὑπῆρχε χρηστήριον καὶ ναὸς τοῦ Τρωφονίου Διός. Τέκνα τοῦ Διὸς ἦσαν, ἐκ τῆς Ἥρας ὁ Ἄρης, ὁ Ἡρακλῆς· ἐκ τῆς Λητοῦς ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἄρτεμις· ἐκ τῆς Μαίας ὁ Ἑρμῆς· ἐκ τῆς Δήμητρος ἡ Περσεφόνη· ἐκ τῆς Σεμέλης ὁ Διονύσιος· ἐκ τῆς Θεμίδος αἱ Ὅραι καὶ αἱ Μοῖραι· ἐκ τῆς Ἑυρυνόμης αἱ Χάριτες· ἐκ τῆς Μνημοσύνης αἱ Μούσαι τὴν δ' Ἀθηνᾶν ἔτεκεν αὐτός ἐκ τῆς κεφαλῆς του, καταπιὼν τὴν πρῶτην σύζυγόν του, τὴν Μῆτιν (φρόνησιν). Ἐξ αὐτοῦ δ' ἐγεννήθησαν καὶ πάμπολλοι ἥρωες, ὧν οἱ ἐπισημότεροι ἦσαν ὁ Ἡρακλῆς ἐκ τῆς Ἀλκμήνης, ὁ Περσεὺς ἐκ τῆς Δανάης, οἱ Διόσκουροι ἐκ τῆς Λήδας. Ἱεραὶ ἦσαν τῷ Διὶ αἱ κορυφαὶ τῶν ὀρέων, αἱ ὄρυς, σύμβολα δ' αὐτοῦ ὁ ἀετός, τὸ σκῆπτρον, ὁ κεραυνός, ἡ φίαλη τῶν θυσιῶν ἔφερε δὲ πολλάκις τὴν Νίκην ἐπὶ τῆς χειρὸς, ὡς ὁ τῶν ἀγῶνων προστάτης καὶ τῆς νίκης ὑπέριστος δωρητής. Ἡ θαυμασιωτάτη παράστασις τοῦ Διὸς ἦν

Ο ΖΕΥΣ

τὸ ἐν Ὀλύμπῳ χρυσελεφάντινον ἄγαλμα τοῦ Φειδίου, ὡς πρότυπον λαβόντας τὴν περιγραφὴν τοῦ Ὀμήρου, καὶ παραστήσαντος αὐτὸν εἰς πᾶν μεγαλεῖον τῆς δυνάμεως, καὶ συγχρότως τοῖς ἀνθρώποις προσήγη καὶ συγκαταβατικόν. Ἡ δὲ εὐβροκὸς περὶ τοὺς 40 πόδας ὑψὴλος ἐπὶ βίσεως 12 ποδῶν. Ἀπὸ τοῦ ἑλεφαντίνου γυμνοῦ του σώματος ἐπίπτεν ὁ χρυσοῦς τοῦ μανθῶος ἐπὶ τῶν γονάτων του. Τὸ μέτωπον αὐτοῦ, εὐρὺ καὶ αἰθριὸν ἄνω, ἐκυρτοῦτο ὀγκοῦμενον πρὸς τὰ κάτω, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐπίπτε δασεῖα ἐκατέρωθεν ὡς γαίτη ἡ χρυσὴ κόμη του, ἦτις, καθ' Ὀμηρον, δτε ἐκίναίτο, ἔσειε τὸν Ὀλυμπόν. Ὁμοίως δὲ πλούσιος καθήρχετο ἐπὶ τοῦ στήθεος του καὶ ὁ χρυσοῦς πῶγων του· οἱ ὀφθαλμοὶ του ἠνοίγοντο μεγάλοι καὶ ἡμεροί, οἱ χαρακτῆρες τοῦ προσώπου ἐξέφραζον μεγαλοπρέπειαν συγχρότως καὶ ἡμερότητα· τὸ δὲ στήθος ἦν εὐρὺ, τὸ σῶμα εὐρωστον, ἀλλ' οὐχὶ μετὰ προτεταμένων μυῶνων.

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΥΠΟ ΕΛΛΗΝΟΣ ΣΟΦΟΥ

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἑορτασθησομένης προσεχῶς τετρακοσιετηρίδος ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς, καθ' ἣν τοσαῦτα γράφονται περὶ τοῦ Κολόμβου καὶ τῶν πρὸ του Κολόμβου ἀνακαλυφθέντων τὴν Ἀμερικὴν, ἐφημερίς τις ἀναφέρει τινὰ σχετικῶς περὶ ἐνὸς ἀρχαίου σοφωτάτου Ἑλλῆνος, ὅστις ἐπερὶ δισχιλίαν καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν ἐξέφρασε τὴν γνώμην του, ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχη καὶ ἄλλος ἄρμος, πλὴν τοῦ τότε γνωστοῦ.

Ὅτι ἡ γῆ εἶναι σφαιροειδῆς, ἦτο ἤδη γνωστὸν εἰς τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας φιλοσόφους· μόνον δὲ περὶ τοῦ μεγέθους τῆς γῆνης σφαιρας ἐπεκράτει διαφωνία. Διακόσια περίπου ἔτη πρὸ Χριστοῦ, ὁ Ἐρατοσθένης, Ἀλεξανδρινὸς σοφός (*), ἐπέχειρησε πρῶτος νὰ καταμετρήσῃ τὸ μέγεθος μιᾶς μοίρας τῆς περιφέρειας τῆς γῆς, καὶ εἶτα νὰ εὐρη δι' ὑπολογισμοῦ τὸ μέγεθος τῆς ὅλης περιφέρειας. Τὴν πρῶτην ταύτην καταμέτρησην ἐξέτελεσε μετὰ τῆς Σιεύνης, τοῦ σημερινοῦ Ἀσσουᾶν παρὰ τῷ Νεῖλω, καὶ τῆς πόλεως Ἀλεξανδρείας. Ὁ Ἐρατοσθένης εὔρε τότε δι' ὑπολογισμῶν, ὅτι τὸ μέγεθος τῆς περιφέρειας τῆς γῆς εἶναι 252,000 στάδια, τουτ' ἔστιν 5,323 γεωγραφικὰ μίλια. Ἀν παραβάλλωμεν τὸν ἀριθμὸν τούτον πρὸς τὸ πραγματικὸν μέγεθος τῆς περιφέρειας τῆς γῆς, ὅπερ εἶναι 5,400 μίλια, βλέπομεν ὅτι ὁ Ἐρατοσθένης ἔληθησσε πολὺ πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Τὸ λάμπροτατον τοῦτο κατόρθωμα τῆς ἀρχαίας φυσικῆς ἐπιστήμης φαίνεται ἐτι θαυμασιώτερον, ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψεϊ καὶ τὴν ἀκριβεῖαν, μετ' ἧς ὁ Ἐρατοσθένης ὤρασε τὴν ἐπὶ τῆς γῆνης σφαιρας θέσιν του τότε γνωστοῦ κόσμου. Ἡ μετὰ τῶν δυτικῶν ἀκτῶν τῆς Ἰσπανίας καὶ τῶν ἀνατολικῶν ἀκτῶν τῆς Ἀσίας ἀπόστασις (κατ' ἀνατολικὴν διεύθυνσιν) περιελάμβανε, κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Ἐρατοσθένους, 120 μοίρας. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ὅλη περίφεια τῆς γῆς διηρεῖτο εἰς 360 μοίρας, ἡ ἔκτασις τῶν χωρῶν τοῦ ἀρχαίου κόσμου ἐκάλυπτε τὸ 1/3 τῆς γῆνης σφαιρας. Τα 2/3 αὐτῆς ἦσαν ἀγνωστα. Καὶ οὕτος ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ Ἐρατοσθένους πλησιάζει πρὸς τὴν πραγματικότητα, ὡς ἕκαστος δύναται νὰ ἰδῇ ἐπὶ μιᾶς ὑδρογείου σφαιρας. Ἀλλ' ὁ Ἐρατοσθένης ἐξήγαγεν ἐκ τῶν ὑπολογισμῶν του τούτων καὶ ἄλλα συμπεράσματα. Ἀπέδειξεν τὸ δυνατόν του περιπλοῦ τῆς γῆς, καὶ ὥρισεν ἀκριβῶς πῶς ἦδύνατο τις νὰ πλεύσῃ ἐξ Ἰσπανίας εἰς

τὰς Ἰνδίας διὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, προσθεῖς, ὅτι μόνη ἡ μεγάλη ἔκτασις τοῦ ὠκεανοῦ ἤδύνατο ἴσως νὰ ἐμποδίσῃ τὸν πλοῦν τούτον, διότι ἡ οἰκουμένη γῆ κατεῖχε ἐν μόνον τριτημορίον τῆς γῆνης περιφέρειας. «Οἰκουμένην δὲ γῆν, προσέθηκεν ὁ Ἐρατοσθένης, ὀνομαζόμεν ἐκείνη μόνον τὸ μέρος τῆς γῆς, τὸ ὅποιον ἡμεῖς οἰκοῦμεν καὶ γνωρίζομεν. Εἶναι ὅμως δυνατόν νὰ ὑπάρχη ἐν τῇ αὐτῇ εὐκράτῳ ζῶνῃ καὶ ἄλλη ἡπειρος, μάλιστα δὲ καὶ πλείονες τοιαῦται κατοικοῦμεναι». Τούτουτρόπως τὸ ζήτημα τῆς πρὸς τὰς Ἰνδίας θαλασσίας ὁδοῦ εἶχε λυθῆ θεωρητικῶς πρὸ δισχιλίαν καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν, καὶ ὥ μετὰ θαυμασίας ὄντως ἐπιτυχίας, ὑπὸ τοῦ Ἐρατοσθένους, ὑποδείξαντος συνάμα ὅτι ἦτο δυνατόν καὶ ἡ ἀνακάλυψις γέας ἡπείρου.

Η ΚΟΜΜΩΣΙΣ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ

Χάριν τῶν ἡμετέρων συνδρομητῶν παρατίθεμεν κατωτέρω καὶ ὀλίγα περὶ τῆς παρ' ἀρχαίους κομμώσεως, ἐξ οὗ ἀποδεικνύεται ὅτι πολὺ ἐπεμελούντο ταύτης οἱ πατέρες μας. Ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων οἱ Ἕλληνες ἐνήθρονοντο ἐπὶ τῷ κάλλει τῆς κόμης, καὶ κερκομωμένους εὐφημοῦνται ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου, οἱ δὲ Ἀκαρνανεῖς ἐφερον τὴν ἰπασυμίαν ταύτην ἔσωσ πρὸς ἀντίθεσιν τῶν γειτόνων αὐτῶν τραχυτέρων λαῶν. Βίς τοὺς μετὰ ταῦτα χρόνους οἱ Σπαρτιατᾶται ἐτρεφον κόμην ὑποχρωατικῶς, ἐν ᾧ οἱ παῖδες παρ' αὐτοῖς ὤφειλον νὰ κείρωσιν αὐτὴν καὶ πανταχοῦ ὑπῆρχον κουρέια, ἐν οἷς οἱ κουρεῖς ἐπεμελοῦντο τῆς κομμώσεως, ἔσποτον τοὺς ὄνυχας θραμνίον Ἑλληνα. Οἱ Ἀθηναῖοι ἀρχαιοτάτα συνήχον τὴν κόμην ὑπὲρ τὸ μέτωπον εἰς κρόβυλον, οἷος πολλάκις φαίνεται εἰς ἀγάλματα τοῦ Ἀπόλλωνος, ἡ δὲ ἀποτομή κόμης ἦν πολλάκις σημεῖον πένθους. Ἐν Ἑλλάδι ἦν ἡ ξανθὴ κόμη (ὡς τοῦ Ἀπόλλωνος, τοῦ Μενελάου) σπανία καὶ διὰ τοῦτο λιαν ἀγαπητή, ὡστε καὶ τεχνητῶς πολλάκις παρήγετο ὁ βαθὺς ἡ δασύς πῶγων ἀνῆκεν εἰς τὸς ὠρῖμου ἀνδρικῆς ηλικίας τὸ κάλλος καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν, καὶ ἐτρέφετο οὕτω κατὰ τε τὰς γυναῖδες ὁ πῶγων, περὶ τὰ χεῖλη ἡ ὀπήνη (μύσταξ), καὶ κατωτέρω τὸ γένειον. Ὁ Σπαρτιατικὸς νόμος ἀπῆται παρὰ τῶν περσικῶν νὰ κείρωσι τὸν μύστακα ὁ Ἀλεξανδρὸς δ' εἰσήγαγε τὸ γενικὸν ἔθος τοῦ ἀποκείρεσθαι. Αἱ δὲ γυναῖκες οὐδ' ἐπλεκον τὴν μακρὰν κόμην των, οὐδὲ τὴν συνεστρέφον εἰς τεχνητοὺς ἰούλους, ἀλλὰ τὴν συνήχον, τὴν συνεστρέφον ἢ τὴν σπνέδειον διαφόρος ὀπίσω τῆς κεφαλῆς ἢ ὑπὲρ τὸ μέτωπον, καὶ συνήθως ἰκανῶς βαθῆς ὑπὲρ αὐτὸ, διότι τὸ μακρὸν μέτωπον ἰθωερεῖτο ὡς καλλονὴ καὶ πολλάκις συνεκράτου δὲ ταινίας αὐτὴν ὡς διαδέματος, ἡ ὀπίσω διὰ σῆκου ἐξ ὑφάσματος ἢ διὰ πλέγματος (κεκυρτάλου). Ἐν Ρώμῃ δὲ ἡ κουρία εἰσῆχθη ἐκ Συκελίας ἀπὸ τοῦ 300 π. Χ. Αἱ κυρίαί ἐστρεφον τὰς ἰούλους των διὰ πετυρακτωμένου σιδήρου, ἐφερον πολὺτιμα κοσμήματα εἰς τὴν κόμην καὶ ἐπὶ τῶν αυτοκρατόρων ἐγένετο συνεχῆστατα χρῆσις ὑψηλῶν κομμώσεων, ψευδοῦς κόμης καὶ φενάκης. Ἐν τοῖς κουρείοις ἐγένετο, ὅπως καὶ παρ' ἡμῖν ἰσάτως, πρὶν ἢ ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ πολυτέλεια εἰσχωρήσῃ ἐν αὐτοῖς, μεγάλη συρροὴ πελατῶν, καὶ συνήρχοντο οἱ ἄεργοι καὶ μωρολογοῦντες περὶ πολιτικῆς καὶ τῶν εἰδησεων τῆς ἡμέρας. Πρὸς τὸ κείρειν εἶχεν ὁ κουρεὺς διάφορα μαχαίριδια καὶ ψαλλίδια. Ἐπὶ τῶν ὤμων δὲ τοῦ κειρομένου ἐτίθετο πρῶτον ὡς καὶ νῦν ὠμόλινον. Εἶχον δὲ καὶ ξυροὺς (ξυράφια) ἐν Κυροβήκαις, τριχολάβῃν (σαμπίδα) πρὸς ἀφαίρεσιν τῶν τριχῶν καὶ ὄνυχιστήρια, μαχαίριδια πρὸς ὄνυχίζεῖν ἢ ἀπορρυχίζεῖν, ἀποκοπὴν τῶν ὄνυχων κλπ.

Ρουῖ.

(*) Ἐρατοσθένης ἐκ Κυρήνης, ὁ μέγιστος γεωγράφος τῆς Ἑλλάδος, γεννηθεὶς τῷ 278 π. χ. Ἐβδόμη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ κατόπι ἐν Ἀθήναις ἠεροῦσατο τῶν φιλοσόφων Ἀριστῶνος τοῦ Κείου, Ἀλεξιστάου καὶ ἄλλων. Ἐκεῖθεν κληθεὶς ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου διηύθυνε τὴν βιβλιοθήκην τῆς Ἀλεξανδρείας, ἐνθα λέγεται ἀπολέσασ τὴν ὄραν ἄπθαναν ἀκούσασ θάνατον τῷ 194. Ἀπεκάλει αὐτὸν φιλόσοπον. Ἄλλοι δὲ τὸν ἔλεγον πένταβλλον ὡς πάσας τὰς ἐπιστήμας ἀγωνιζόμενον. Ἰδίως ἐνέκυσεν εἰς τὴν ἀρχαιολογίαν καὶ τὰς θετικὰς ἐπιστήμας. Οὐχ ἦν τῶν ἐργαστῶν καὶ ποιημάτων, ἔπος μαθηματικὸν καὶ ἀστρονομικόν, συνέγραψε χρονολογίας καὶ περὶ τῆς ἀρχαίας κομμώσεως, καὶ πάμπολλα φιλοσοφικὰ καὶ γεωγραφικὰ ἔργα.

BIBΛIOΘΗΚΗ ΙΟΥΔΑΙΟΥ ΒΕΡΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

Βραβευθείσα υπό της Γαλλικής 'Ακαδημίας.

Ο ΣΑΝΣΕΛΛΟΡ

— Συνέχεια της 26 'Ιανουαρίου. — Καλώς ένευσα. 'Ο πατήρ ελάτρευε τον υιόν, και ουδέν άλλο έχων πλέον νά τῷ δώσει πλὴν τῆς ἰδίας ζωῆς, τῷ ἴην δίδει.

Ἐν τούτοις πάντες οὗτοι οἱ πειναλέοι δὲν θέλουσι νὰ περιμένωσι πλέον. Οἱ στρόφοι τῶν σπλάγγων τῶν διπλασιάζονται ἐπὶ τῆς θείας τοῦ θύματος, ὅπερ ἔλαχεν αὐτός. Δὲν θεωροῦσι πλέον τὸν κ. Λετουρνῆρ ὡς ἄνθρωπον. Καὶ οὐδὲν μὲν εἶπον ἀκόμη, ἀλλ' ὅμως τὰ χεῖλη τῶν προβάλλονται, οἱ δὲ ἀποκαλυπτόμενοι ὄδοντες τῶν, ἔτοιμοι εἰς τὴν βίαυ ἀρπαγήν, θὰ κατασπράξωσιν ὡς ὄδοντες σαρκοβόρων, μετὰ τῆς κτηνώδους ἀδυναμίας τῶν θηρίων. Θέλουσι λοιπὸν νὰ ἐπιπέσωσιν ἐπὶ τοῦ θύματος τῶν και νὰ τὸ καταβροχθίσωσι ζῶν.

Τίς θὰ πιστεύσῃ ἐτι τὴν στιγμὴν ταύτην ἐκκλησις ἐγένετο εἰς τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ἀνθρωπισμοῦ, ὃν ἔτι δύνανται νὰ ἔχωσιν ἐν ἑαυτοῖς, καὶ τίς θὰ πιστεύσῃ μάλιστα ὅτι ἡ ἐκκλησις αὕτη εἰσηκούσθῃ; Ναί! Εἰς λόγος ἀνέστελλεν αὐτοὺς, καθ' ἣν στιγμὴν ἐμελλον νὰ ἐπιπέσωσι κατὰ τοῦ κ. Λετουρνῆρ. 'Ο ἀρχιναυτὴς ἔτοιμος νὰ ἀναλάβῃ τὸ ἔργον τοῦ κροσσώλου, ὁ Δασύλας κρατῶν τὸν πέλεκυν, ἔμειναν ἀκίνητοι.

Ἡ μίς Χέρμπυ προβαίνει ἡ μᾶλλον οὐράει πρὸς αὐτοὺς. « Φίλοι μου, λέγει, θέλετε νὰ περιμένετε μίαν ἀκόμη ἡμέραν; Μόνον μίαν! Ἐὰν αὐριον δὲν φανῇ γῆ, εἰάν δέν μασ συναντήσῃ πλοῖον, ὁ τάλας σύντροφός μας θὰ γείνη βορᾶσας;... »

Ὡς ἤκουσα τὰς λέξεις ταύτας, ἀνεσκήρτησεν ἡ καρδιά μου. Μοὶ φαίνεται ὅτι ἡ νεῖσις αὕτη ἐλάλησεν ὡς προφῆτις, καὶ ὅτι θεὸς ἐμπνευσὶς εἶνε ἡ ἐμφυχούσα τὸ εὐγενές τούτο πλάσμα! Ἐλπὶς ἄπειρος ἐπανερχεται εἰς τὴν καρδίαν μου.

Τὴν παραλίαν, τὸ πλοῖον, ἡ μίς Χέρμπυ σὺς τὸ διεΐδεν ἐν τινὶ τῶν ὑπερφυσικῶν ἐκείνων ὀπτασιῶν, ἃς ὁ Θεὸς προβάλλει ἐνώπιόν τινων βλεμμάτων! Ναί! Ὁφείλομεν νὰ ἀναμεινωμεν μίαν ἔτι ἡμέραν. Καὶ τί εἶνε μίᾳ ἡμέρᾳ, μεθ' ὅσα δεινὰ ὑπεμείνωμεν;

Ὁ Ροβέρτος Κόρτις διανοεῖται, ὅπως ἐγὼ. Συννοούμεν τὰς παρακλήσεις ἡμῶν πρὸς τὰς τῆς μίς Χέρμπυ, ὁ Φάλστεν λαλεῖ ἐν τῇ αὐτῇ ἐνοσίᾳ, ἰκετεύομεν τοὺς συμκλωτήρας, τὸν ἀρχιναυτην, τὸν Δασύλαν, τοὺς ἄλλους...

Οἱ ναῦται ἴστανται καὶ οὐδὲ ψιθυροῦ ἀκούεται.

Ὁ ἀρχιναυτὴς ῥίπτει τότε τὸν πέλεκύν του, ἔπειτα διὰ φωνῆς ὑποκόφου λέγει:

« Αὐριον τὰ ἔσημερώματα! »

Ἡ λέξις αὕτη λέγει τὰ πάντα. Ἐὰν αὐριον μῆτε γῆ φανῇ μῆτε πλοῖον, ἡ φρικαλέα θυσία θὰ τελεσθῇ.

Ἐκαστός νῦν ἐπανερχεται εἰς τὴν θέσιν του καὶ δι' ὑπολοίπου τινὸς προσπαθείας συνέχει τὰς ἀγγελθόντας του. Οἱ δὲ ναῦται κρύπνεται ὑπὸ τὰ ἱστία, οὐδὲ θέλοντες νὰ ἴδωσι κἀν τὴν θάλασαν. Ὀλίγον τοῖς μέλλει, ἀφ' οὗ θὰ φράξωσιν αὐριον!

Φίλοι μου! περιμένετε μίαν ἡμέραν.

Ἐν τούτοις ὁ Ἄνδρέας Λετουρνῆρ συνελθὼν εἰς ἑαυτόν, εἰθὺς πρῶτον ἀπέβλεψε πρὸς τὸν πατέρα του. Ἐπειτα βλέπω αὐτὸν μετροῦντα τοὺς ἐπιτάτας τῆς σχεδίας... Οὐδεὶς ἔλλειπει. Τίς λοιπὸν ἔλαγε; Ὅτε ὁ Ἄνδρέας ἐλιποθύμησε, δύο μόνον ὄνματα περιείχοντο ἐν τῷ πλοῖν, τὸ τοῦ ξυλουργοῦ καὶ τὸ τοῦ πατρὸς του! Ἀμφοτέρω δὲ, ὃ τε κ. Λετουρνῆρ καὶ ὁ Δασύλας, εἶνε ἐκεῖ. Τότε ἡ μίς Χέρμπυ ἐλθοῦσα πρὸς αὐτὸν λέγει ἀπλάως ὅτι ἡ κλήρωσις δὲν ἀπεπερατώθη. Ὁ δὲ Ἄνδρέας Λετουρνῆρ δὲν ἐρωτᾷ περισσώτερον. Λαμβάνει τὴν χεῖρα τοῦ πατρὸς του, οὐ ἡ δέξις εἶνε ἤραμος, σχεδὸν μεριδίωσα. Ἐν δὲ μόνον βλέπει, ἐν μόνον καταλαμβάνει, ὅτι ὁ υἱὸς του ἐσώθη. Τὰ δύο ταῦτα ὄντα, τὰ οὕτω στενῶς συνδεδεμένα πρὸς ἀλλήλα, μεταβαίνουν εἰς τὴν πρύμναν τῆς σχεδίας καὶ κάθονται συνδιαλεγόμενα ταπεινῇ τῇ φωνῇ.

Ἐν τούτοις ἐγὼ ἐπιμένο εἰς τὴν πρώτην ἐντύπωσιν, ἣν μοι ἐνεποίησεν ἡ καρέμβασις τῆς νεανιῶδος. Πιστεύω ὡς ἀντίληψιν τῆς Θεῆς Προνοίας. Δὲν θὰ ἠδυνάμην δὲ νὰ εἶπω μέχρι τίνος ἡ ἰδέα αὕτη ἐρριζούται ἐν τῷ πνεύματι μου. Θὰ ἐτόλμων νὰ βεβαιώσω ὅτι ἐγγίξωμεν εἰς τὸ τέρμα τῶν δεινῶν ἡμῶν καὶ δὲν θὰ ἤμην βεθαίωτος περὶ τούτου, εἰάν τὸ πλοῖον ἢ ἡ γῆ ἦσαν ἐκεῖ πέραν μιλιά τινα ἀπὸ τὸν ἄνεμον. — Ἀλλ' ὃ ἐγκέφαλός μου εἶνε οὕτω κενός, ὥστε αἰ χίμαιραι μεταβάλλονται εἰς πράγματα.

Λέγω πρὸς τοὺς κκ. Λετουρνῆρ περὶ τῶν προαισθησέων μου καὶ ὁ Ἄνδρέας πέποιθεν ὅπως ἐγὼ! Τὸ ταλαίπωρον παιδίον! Καὶ εἰάν εἴξευραν ὅτι αὐριον!...

Ὁ πατήρ μ' ἀκροῦται σοβαρῶς καὶ με παραθαρῦνει νὰ ἐλπίζω. Πιστεύει δὲ ἀσμένως, τὸ λέγει τουλάχιστον, ὅτι ὁ Ἰψίστος θὰ φεισθῇ τῶν ἐπιζώντων ἐπιβατῶν τοῦ Σά ν σ ε λ λ ο ρ, καὶ ἐπιδαψιλεύει τῷ υἱῷ του θωπείας, αἰτινας ἄς πρὸς αὐτὸν εἶνε αἰ ἔσχαται.

Ἐπειτα δὲ βραδύτερον, ὅτε ἤμην μόνος πλησίον τοῦ κ. Λετουρνῆρ κλίνει εἰς τὸ οὖς μου καὶ λέγει:

« Σᾶς σονιστῶ τὸ δύσμορον τέκνον μου. Νὰ μὴ μάθῃ ποτὲ ὅτι... »

Καὶ πρὶν ἀπεπερατώσῃ τὴν φράσιν του, δάκρυα ἀδρὰ καταπίπτουσι ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του.

Ἐγὼ δὲ εἶμαι ὅλως εὐέλπις. Ὅθεν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἀποστρέφω τὸ βλέμμα μου καὶ παρατηροῦ τὸν ὄριζοντα ἐφ' ὅλην

αὐτοῦ τὴν περιμέτρον. Καὶ εἶνε μὲν ἔρημος, ἀλλὰ δὲν ἀνυσυχῶ.

Ὡς ἐγὼ, παρατηρεῖ τὴν θάλασαν καὶ ὁ Ροβέρτος Κόρτις, ἡ δὲ μίς Χέρμπυ, ὁ Φάλστεν καὶ αὐτὸς ὁ ἀρχιναυτὴς συγκεντροῦσιν ἐν τῷ βλέμματι αὐτῶν τὴν ζωὴν τῶν δλην.

Ἐν τούτοις ἐπέρχεται ἡ νύξ, καὶ ὅμως ἐγὼ πεποιθῆσιν ὅτι πλοῖόν τι θὰ προσεγγίσῃ ἐν τῷ βαθεῖ τούτῳ σκάτῃ, καὶ θὰ ἴδῃ τὰ σημεῖα ἡμῶν ἀμα τῇ ἡμέρᾳ.

— Τῇ 27 Ἰανουαρίου. Δὲν κλείω ὀφθαλμὸν, ἀκούω τοὺς ἐλαχίστους κρότους, τὸν παφλασμὸν τοῦ ὕδατος, τὴν βοὴν τῶν κυμάτων.

Ἡ σελήνη ἀνέτειλε τεσσαράκοντα ἑξ ἑξ μετὰ μεσονύκτιον.

Ἀλλὰ τὸ ἀνεπαρκές φῶς τῆς δέν μοι ἐπιτρέπει νὰ παρατηρήσω τὴν θάλασαν ἐπὶ ἀκρίτως ἐκτεταμένης. Ποσᾶκις ἐνόμισα ὅτι διέβλεπον οὐχὶ μακρὰν τὸ ποθεινότατον ἱστίον!

Ἐλθούσης τῆς πρωίας, ὁ ἥλιος ἀνατέλλει ἐπὶ θαλάσσης ἑρήμῃ!

Ἡ φοβερά στιγμὴ ἤγγικεν. Αἰσθάνομαι ἐξαλειφόμενας τὰς ἐλπίδας μου. Τὸ πλοῖον δὲν φαίνεται, οὐδ' ἡ γῆ, καὶ ἐγὼ ἐπανερχομαι εἰς τὴν πραγματικότητα καὶ ἐθυμοβόμαι! Εἶνε ἡ ὄρα, καθ' ἣν μέλλει νὰ ἐκτελεσθῇ ἀπαισία θνατική ἐκτέλεσις.

ΤΡΑΓΙΚΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Ἔστη καὶ περιέβλεψεν. Ὄσφραινετο τὸ πτόμα. Ἰπὸ τῶς τότε περιήλθε ἱπανιλημμένως αὐτό, βαθυῶδη καὶ κατ' ὀλίγον πλησιάζουσα. Εἶτα, ἔστη πρὸς στιγμὴν καὶ ἐκρίπτουσα κεφαλὴν καὶ τράχηλον ἔδωκε δῆγμα δοκιμαστικὸν πρὸς τὸ πλησιέστερον αὐτῆ μέρος, ὅπερ ἔτυχε νὰ ἦναι ἡ οὐρά. Τὸ θηρίον προφανῶς παρεσκευάσθη νὰ ἐκφύγῃ, ἀλλ' ἐπειδὴ οὐδὲν ἐκινήθη, ἐπεχείρησεν ἑγγυτέραν ἔρευναν, μέχρις ὅτου εὐρεν ὅτι ἐπόθει καὶ κατέπιε κατασπαράσσον καὶ καταβροχθίζον ἀπλήτως.

Ὁ Ἀλέξανδρος διέμενεν ἐν καταπλήξει καὶ περιπελεγμένους προδήλως διανοεῖτο, ὅτι εἰάν δὲν ἐπραττέ τὸ ὅπως ἐμποδισθῇ τὴν ταχύτητα τῆς καταβροχθίσσεως, οὐδὲν θὰ υπελείπετο διὰ τὴν τίγριν. Τέλος ἐστράφη πρὸς με καὶ ἀσθμαίνων ἐψιθύριεν εἰς τὸ οὖς μου: — Τί θὰ πράξωμεν, Ἰωάννη; Νὰ πυροβολήσω τὸ θηρίον;

— Μόνον, ἀπήνησα, εἰάν προτιμᾷς τὴν ὑσταν ἀπὸ τὴν τίγριν, διότι βεθαίως δὲν θὰ προεύσης καὶ τὰς δύο. Δὲν ἔχεις τίποτε νὰ τῇ ρίψῃς ὅπως φοβηθῆ καὶ φύγῃ.

— Οὐδὲν ἄλλο, ἀπὸ φυσίγγια, ἀπεκρίθη, ἀνερευθὼν τὰ θυλακία του. Ἄ μάλιστα, ἰδοῦ, τὸ μαχαϊριδίόν μου. Καὶ προσκλίνων τὸ ἐξέριψεν κατὰ τῆς ὑάνης, καὶ τὴν ἐπληξεν ἀδιαιβῶς μετὰ τῶν ὄτων. Τὸ θηρίον ὡπισθοχώρησε καὶ ἀνέβλεψε πρὸς ἡμᾶς: ὁ Ἀλέξανδρος τότε ἐκίνησε τὴν πυγμὴν κατ' αὐτοῦ! Ἀπεχώρησε πρὸς τοὺς θάμνους. Ἀλλὰ τὸ ζῶον ἐπέσιναι, οὐδὲ προσέσχεν ἐπὶ πολὺ εἰς παιδιὰς, διότι μετὰ τινὰς στιγμὰς ἐπανῆλθε καὶ περιφροῦν τὴν ἀπειλητικὴν παντομίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐπανήρξατο αὐτίς καταβροχθίζον τὸ θύμα.

Δὲν δύναιμαι νὰ ὑποφέρω, Ἰωάννη. Θὰ πυροβολήσω τὸ βδέλυγμα...

Γ ρ — ρ — ρ — ο φ!

Ἐπῆλθεν ὡς διαδέχονται ἀλλήλας αἱ ὑάλιναι εἰκόνες μαγικῆς λυχνίας. Ἡ ὕσταν ἐξηφανίσθη εἰς τὴν θέσιν τῆς ἴσταται μεγαλοπρεπῆς τίγρις. Εἶνε ἐξωργισμένη! Προσκλίνουσα δρᾷττεται τοῦ ἐμπροσθίου ποδὸς τοῦ ταύρου καὶ δίδωσιν αὐτῷ ἐκδικητικὸν δῆγμα καὶ τιναγμῶν θέτουσα τότε τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ πτόματος, ὡς ἐν ἀγερώχῳ συνεδέσσει ἰδιοκτημοσύνης, καὶ ἀναβλέπουσα ὀπισθεν τοῦ ὡμου τῆς ἐκπέμπει κατὰ τῆς ἀποχωρούσης ὑάνης ἀπειλὴς βρυχηθμόν, ὅστις μεταφρασζόμενος πιθάνον νὰ ἰσημιανει: Ἄχρεία κλέπτρια! ὁ ταῦρος εἶνε ἰδικὸς μου! Πῶς ἐτόλμησας νὰ τὸν σύρῃς ἐνταῦθα! Πῶς ἐτόλμησας νὰ τὸν ἐγγίσης;

Βροντῆ οὐδεμία θὰ μὰς ἐξέπληττε τόσον, ὅσον ἡ αἰφνίδιος ἐκείνη ἐμφάνισις τῆς τίγριδος. Προσεβλέψαμεν εἰς ἀλλήλων τὰ πρόσωπα, καὶ ὅτι ἐκάτερος εἶδε, προὐμήθησεν ἡμῖν ὕλην δι' εἰρωνευτικὰς ἐκφράσεις, ὅσας καταπίν ὡμιλοῦμεν περὶ αὐτοῦ. Ἐπὶ τινὰς στιγμὰς—τοσοῦτον ἀπρησολήθημεν

εἰς τὰς διαφόρους κινήσεις τοῦ κάτωθεν ἡμῶν ὠραιοτάτου πλάσματος—ἐντελῶς ἠλησμονήσαμεν, ὅτι εὐρισκόμεθα ἐκεῖ δι' αὐτὸ τοῦτο, νὰ τὴν φονεύσωμεν, καὶ πιστεύω ὅτι μετ' αἰσθήματος δυσαρρεσκείας μᾶλλον καὶ λύπης ἢ μετ' ἀνασκιρτήσεως ἠδονῆς ὁ Ἀλέξανδρος τέλος διηύθυνε τὸ ὄπλον πρὸς αὐτήν.

Ἡ θέσις τοῦ μέλλοντος θύματος μας δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ καλλιτέρα. Εἶχεν ἐκριφθῆ καθ' ὅλον τὸ μήκος αὐτῆς ἐπὶ τοῦ πτόματος τοῦ ταύρου, μετὰ τὴν κεφαλὴν ἀπεστραμμένῃ ἐξ ἡμῶν, οὕτως, ὥστε ἐκ τοῦ ὕψους, ἐν ᾧ εὐρισκόμεθα, ἠδυνάμεθα νὰ βλέπωμεν ἀπασαν τὴν ῥάχιν αὐτῆς, ἀπὸ τῶν ὄτων μέχρι τῆς οὐράς. Καὶ ἦδη τὸ μόνον δι' ὃ ἀνησυχῶν ἦτο ἡ κατάστασις τοῦ Ἀλεξάνδρου: ἐβλεπον μετὰ φόβου ὅτι πάντα τὰ νεῦρα του εὐρισκοντο εἰς τρομώδη κίνησιν, ἡ δὲ κεφαλὴ του ἔκινετο, ὡς κορυφὴ σκολοῦμου ἐν ἡμέρᾳ ἀνεμώδει. Ἀνεκουφίσθη τέλος ἰδὼν αὐτὸν καταβιάζοντα τὸ ὄπλον.

— Μὴ σπεῦδε! σκόπευσον καλῶς, ἡσύχως ἐψιθύρισα. Ὁ Ἀλέξανδρος δὲν ἀπήνητησεν, ἀλλὰ μετὰ ἐν ἡ δύο λεπτὰ ἀνήγειρεν αὐτίς τὸ ὄπλον καὶ ἀμέσως ἐπυροβόλησεν. Ἐνησγολοῦμεν μᾶλλον παρατηρῶν τὸν φίλον μου τὴν παρασκευάζον τὴν ἐμὴν βολήν, καὶ ἐπειδὴ ἐπυροβόλησεν οὕτως αἰφνιδίως, ἔμεινα ἐκπληκτος.

Βρυχηθὸς ἄγριος συνεμίγη πρὸς τὰς ἦχους τοῦ πυροβολισμοῦ, καὶ πρὶν ἢ ὁ ἐλικοειδὴς ἀναστρεφόμενος καπνὸς διαλυθῆ πρὸ ἐμοῦ, ἀμαυρῶς διετῶν τὴν τίγριν ἀναπηθῶσαν εἰς τὸν ἀέρα, ἐν ματαία ἀποπείρα νὰ φθάσῃ τὸν κρυφόνά μας. Ἐπαναπεσοῦσα ἀνεπαῦθη ἐπὶ ἐν λεπτόν, καὶ ἐνῷ προσκλίνων ὅπως πυροβολήσω, ἐπεχείρησε δευτέραν ἀπέλιπδα ἄνοδον πρὸς με, καὶ πράγματι προσέψαυσε διὰ τοῦ ποδὸς τῆς τὸ στόμιον τοῦ ὄπλου μου. Εἰς τὸ ἔδαφος καταπεσοῦσα τὸ δεύτερον ἦδη, ἐστράφη καὶ ἐξηφανίσθη ἀμέσως εἰς τὴν

λύχμη, ὃχι ὅμως πρὶν ἢ δυνθῆ νὰ τῇ δωρήσῃ τὸ περιεχόμενον τῶν δύο σωλήνων τοῦ ὄπλου μου. Τὸ πρῶτον τὴν ἀνέτριψεν, ἀλλ' ἀνηγέρθη πάλιν κλονομένη, ὅποτε ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ἐγὼ τῇ ἐρίψαμεν τὸ δεύτερον, σχεδὸν ταυτοχρόνως. Τὴν ἠκούσαμεν ἐπὶ μακρὸν χρόνον συνθλιβομένην καὶ παραπαίουσαν ἐπὶ τῶν θάμνων πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς λοφοσειρᾶς: ἀπίκετο τότε εἰς μέρος ἀπεψιλωμένον καὶ οἱ ἦχοι ἔπαυσαν.

Κατελθόντες τοῦ δένδρου ἐξετείναμεν καὶ ἐθερμάναμεν τριβόντες τὰ δύσκαμπτα ἦδη καὶ αἰμωδιασμένα μέλη μας, εἶτα δὲ ἐσεβήσαμεν περὶ τοῦ πρακτέου. Ἐπειδὴ ἐπλησιάζεν ἡ χαραυγὴ, ἀπεφασίσαμεν νὰ ἀφυπνίσωμεν τοὺς χωρικούς καὶ μετ' αὐτῶν ἀκολουθήσωμεν τὰ ἰχνη τῆς. Ἦτο φῶς σχεδὸν ὅποτε ἐπιστρέψαμεν μεθ' ἡμισείας δωδεκάδος ἀνδρῶν καὶ τοῦ γέροντος φίλου μας, ὃν δὲν ἠδυνήθημεν νὰ καταπίσωμεν νὰ παραμείνῃ εἰς τὸ χωρίον.

Τὰ ἰχνη ἦσαν ἀρκούτως εὐδιάκριτα, σημειούμενα διὰ κλάδων τετραυσαμένων, καὶ κατὰ διαστήματα διὰ κηλίδων αἰμάτος. Καὶ εἰς αὐτὰς ἐτι τὰς ὑπωρείας τοῦ λόφου ὀλίγον ἐδυσκολεύθημεν, διότι τὸ θηρίον ἐκεῖ παραπαίον μετετόπισε

Ἡ φωνὴ τῆς μίς Χέρμπυ ὑψοῦται πρὸς τὸν Οὐρανόν.

λίθους και κατεπάτησε χόρτον, τεκμήρια μεγάλα της επιμό-
χθου διαβάσεως του. Προηγούμενι μετά μεγίστης προσοχής
καθόντο το παρακολουθεῖν τετραματισμένην τίγριν είναι
πολλῶ ἐπικινδυνώτερον τοῦ πυροβολεῖν αὐτὴν τὸ πρῶτον.
Τὸ θηρίον πιθανὸν νὰ κατακέταί που· καίπερ δὲ εὐρισκόμε-
νον ἐν τῇ τελευταίᾳ ἀγωνίᾳ, δυνατὸν νὰ ἔχη ἐναπολειφθεῖ-
σαν αὐτῷ δύναμιν ἰκανὴν νὰ ἐκδικῆθῃ φρικωδῶς.

Τὰ ἴχνη ἐπερατοῦντο πρὸ σπηλαίου· πρὸ αὐτοῦ ἦσαν δια-
κεχυμένοι ὀγκολίθοι, παρέκτιο δὲ βαθεῖα χαράδρα. Ἐκεῖ
λοιπὸν εὐρίσκειτο, εἰμῆθα βεβαίως, διότι εὐδιακρίτως τὴν ἡ-
κούομεν ἐντός βρυχωμένην καὶ πνευστιῶσαν.

Ἐπειδὴ δὲν ἠδυνάμεθα νὰ εἰσελθῶμεν ἄνευ προφανοῦς
καὶ μεγάλου κινδύνου, ἀποφασίσαμεν νὰ καταλίπωμεν αὐ-
τὴν ἐκεῖ πρὸς τὸ παρὸν, ἐνῶ θὰ μετεβαίνομεν οἴκῳ ὅπως
προγευματίωμεν. Εὐρίσκειτο προδήλως ἐν κακῇ καταστά-
σει. Ὁ χρόνος ἦτο εἰς τὴν διάθεσίν μας. Ὅθεν ἐπέμψαμεν
ὀπίσω τοὺς χωρικούς ἀπαντᾶς ἐκτός τοῦ . . . γέροντος, ὅστις
προσέφερθη νὰ φρουρήσῃ ἐκεῖ, καὶ δὲν μετεπιθέτο νὰ ἀπέλ-
θῃ. Ἀφοῦ τὸν ἔτοποθετήσαμεν εἰς τὸ ὕψος βράχου ἐπὶ τῆς
ἀπέναντι πλευρᾶς τῆς χαράδρας, ὅθεν τὸ στόμιον τοῦ
σπηλαίου καθωρᾶτο καλῶς, ἦτο δὲ καὶ ὁ ἴδιος ἀρκούντως
ἀσφαλῆς, ἀπεσύρθημεν καὶ ἡμεῖς.

Ἐπανήλθομεν μετὰ μίαν καὶ ἡμίσειαν περίπου ὥραν. Ὁ
πρεσβύτερος οὐδαμῶς ἐφαίνετο· ἀλλ' οὐδ' ἡ τίγρις ἐφαίνετο
ὅτι ἔμενον εἰσέτι ἐντός τοῦ σπηλαίου, διότι ὅσον καὶ ἐν ἐπιλη-
σάσαμεν δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἀκούσωμεν αὐτὴν. Ὅ,τι μάλ-
λον πιθανὸν συνέβη, ἦτο ὅτι ἡ τίγρις ἀπῆλθε πρὸς ἀνεύρεσιν
ὑδάτος καὶ ὁ γέρον τὴν ἠκολούθησεν. Οἱ ἄνδρες, οὓς ἀπε-
στείλαμεν ὀπίσω, ἐπέστρεψαν ἤδη, δὲν εἶδον ὅμως οὔτε γέ-
ροντα οὔτε τίγριν. Τοὺς διέταξα νὰ διασκορπισθῶσι καὶ
ἀναζητήσωσιν ἴχνη αὐτῶν, ἐνῶ ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ἐγὼ ἐξη-
τάσαμεν τὸ ἔδαφος λεπτομερῶς· ἀλλ' οὐδέτερος ἡμῶν
ἀνευρέ τι δυνάμενον νὰ ἐνδείξῃ τὴν διάβασιν τοῦ ἀπολεσθέν-
τος ἀνθρώπου καὶ θηρίου.

Ἄλλ' ἐσκέφθην ἄλλως τῶρα, καὶ μεγάλως ἐταράχθην.
Τὶ θὰ συνέβῃ, ἔαν ὁ πρεσβύτερος ἐρριψοκινδύνευσε νὰ εἰσελθῇ
εἰς τὸ σπήλαιον; Ἡ ἴδια σκέψις διέβλεπον, ὅτι κατέχευ-
τὸν νοῦν τοῦ συντρόφου μου. Ἐπανήλθομεν εἰς τὸ σπήλαιον
καὶ ἐκραυγάσαμεν. Οὐδεμία ἀπάντησις ἦλθεν, ἀλλ' οὐδ'
ἤχος τις κινήσεως ἠκούσθη. Διέταξα τοὺς ἰγχωρούς νὰ τὸν
φωανάξωσιν ὀνομαστί—διότι δὲν ἰγνωρίζον τὸ ὄνομά του—
καὶ οὗτοι ἀπεληθόντες εἰς τὰ πλευρὰ τοῦ λόφου ἐπραξαν οὕ-
τως· ἀλλὰ πάλιν ἀπάντησιν δὲν ἐλάμβανον.

— Ἀλέξανδρε, εἶπον σαβαρῶς, θὰ εἰσελθῶ εἰς τὸ σπῆ-
λαιον.

— Ἐχει καλῶς· θὰ σὲ ἀκολουθήσω.

Ἀλλὰ δὲν συνεφώνουν εἰς τοῦτο. Δὲν προέβλεπον κίνδυ-
νον, ἀλλ' ἐν ὑπῆρχε τοιοῦτος, δύο ἄνδρες θὰ ἐκώλυον μόνον
τὰς κινήσεις ἀλλήλων ἐν τῷ στενοχώρῳ ἐκείνῳ σπηλαίῳ.

Ἔφερπον ἐπὶ τῶν χειρῶν καὶ γονάτων μου, καθόντων δὲν
ἠδυνάμην ὁρθῶς νὰ εἰσχωρήσω, καὶ φέρων μετὰ προσοχῆς
τὸ ὄπλον, εἰσῆλθον. Ἐπὶ τινὰ χρόνον εἶχον φῶς, ἀλλὰ μι-
κρὰ καμπύλη πρὸς τὰ ἀριστερὰ τὸ ἀπέκλεισεν ἤδη. Προέ-
βην ἐπὶ τι διάστημα ψηλαφῶν τὰ πέριξ, καὶ ἀμέσως ἀνεῦ-
ρον ὅτι ἡ ὄροφῃ ἀνυψώθη καὶ παρεῖχε μοι χώρον, ὅπως ἴστα-
μαι. Κηλὶς φωτὸς ὑπῆρχεν ἐπὶ τοῦ ἔδαφους, μεγέθους ταλ-
λήρου. Ἀνεῦρον ὅτι εἰσῆρχετο ἐκ μικροῦ ρήγματος τῶν ὑ-
περάνω βράχων. Προσέβλεψα αὖθις πρὸς τὴν φωτεινὴν κη-
λίδα . . . ἐφαίνετο προσπίπτουσα ὄχι ἐπὶ ἔδαφους, ἀλλ'
ἐπὶ καταστικτοῦ δέρματος. Τὴν παρετήρησα μετὰ προσοχῆς·
ἠχροάσθη ἐπιμελῶς . . . τὸ πᾶν διέμενον ἀδρανές . . .
τὸ πᾶν ἐν σιγῇ! Προέβην πλησιέστερον πρὸς τὸ φωτεινὸν
στίγμα . . . πλησιέστερον πρὸς τὸ καταστικτὸν ἐκείνο δερ-
μα . . . με τὸ ὄπλον κατ' αὐτοῦ διευθυνόμενον καὶ με τὸν
δάκτυλον ὑπὸ τὴν σκανδάλην. Ὁ ποὺς μου προσκρούει ἐπὶ
ἀντικειμένου ἀπάλου . . . προσκλίνομαι καὶ ψηλαφῶ . . .
ἡ χεὶρ μου ἐγγίζει . . . ἀνθρώπινον πρόσωπον!

Ἐν μιᾷ στιγμῇ ἡ ἀτμόσφαιρα τοῦ σπηλαίου μοι ἐφάνη

ὅτι ἐπίεζε τὸ στήθος μου καὶ με ἀπέπνιγε· νέφος ζοφερὸν πε-
ρικαλύπτει τὰς αἰσθήσεις μου· ἀλλ' ἀγωνίζομαι κατ' αὐτοῦ.
Δὲν θὰ λιποψύχσω ἐνταῦθα, δὲν ἐλιποψύχσω εἰς τὴν ἀπῆλθον
πῶς εἰσῆλθον ἐκεῖ, ἀγνοῶ. Γνωρίζω μόνον, ὅτι εὐρήθην εἰς
τὰς ἀγκάλας τοῦ φίλου μου, ἐξησθενημένος καὶ τρέμων,
σκοτιδινῶν καὶ ἀσθενῆς.

— Τὶ συνέβη; ἤρωτησε.

— Μόνον ὅ,τι ὑποπευθήμεν, ἀπήνητοσ. Κεῖνται ἀμφό-
τεροί ἐκεῖ, καὶ ἀμφότεροί εἰσι νεκροί.

Ἀλλὰ καὶ μεθ' ὅλα ταῦτα δὲν ἐπέβη ὅ,τι εἴχομεν ὑπο-
πευθῆ. Ὁ πρεσβύτερος δὲν ἔφερεν οὐδ' ἀμυχήν. Ἐσφιγμένον
ἐν τῇ χειρὶ τοῦ ὑπῆρχεν ἐγγχειρίδιον, ὅπερ προσηρμόζετο πρὸς
ἐλαφρὰν πληγὴν ἐπὶ τῆς καρδιακῆς χώρας τῆς τίγριως. Εἶ-
χεν ὁ γέρον πρᾶγματι κατενέγκη πληγὴν πρὸς ἐκδίκησιν,
καίτοι ἦτο ἀνωφελῆς, διότι ἡ τίγρις ἦτο ἤδη νεκρά! Εἶτα
με ἀεκκλημένῃ τὴν κεφαλὴν καὶ ἐκτεταμένους βραχίονας·
ὁ πρεσβύτερος συνῆντησε καὶ ἰδεξιῶθη τὸν τελευταῖον Κα-
ταστροφέα!!!

Γ. Α. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΗΣ ΒΙΒΛΟΥ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΜΟΥ

Καρδιά ὄρφανος (*)

. . . Μετ' ἀπουσίαν πολυχρόνιον ἀπὸ τῆς γενετέρας ἐπα-
ναβλέπω τὸν πατρικόν μου οἶκον! . . .

Παρὰ τὴν ἐστίαν νῦν καθήμενος μ' ὄψιν ρεμβῆν, τὸ βλέμμα
περιφέρω μελαγχολικὸν ἐντός τοῦ δωματίου μου κ' αἰσθάνο-
μαι ἄλγους τὴν καρδίαν μου, ἐπιπλεον συναισθημάτων
ἀορίστων . . . Μετὰ χαρᾶς σ' ἐπαναβλέπω προσφιλεῖς ἐστία! . . .
Οἱ ὄφθαλμοί μου ἀτενίζουσιν τὴν συνεχῶς σπινθηρακίζουσαν
ἀνθρακῖάν σου καὶ προσηλῶ τὸ οὖς, ὅπως κατανόησω τῆς
φωνῆς σου τὰ νοήματα . . .

Ὡ! ποσάκις ἔυρον ἄστυλον εἰς τὴν γλυκεῖαν θαλπωρήν
σου! . . .

Ποσάκις, παρὰ τοὺς πόδας τῆς μητρός μου κατακεκλιμέ-
νος, ἠσθανόμην ἐπὶ τοῦ προσώπου μου τὸ θάλπος σου καὶ,
ἀναπαύων ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς τῆν κεφαλὴν μου ἀπεκοι-
μώμην εὐφροσύνης ἐπ' αὐτῶν! . . .

Ἐκαστον τῆς φλογὸς συσπινθηράκιμα μ' ἀπέσπα κ' ἐνα
θαυμασμόν, θαμβοῦν τὸ παιδικόν μου βλέμμα τότε . . . καὶ
τώρα ἐκαστος σπινθηρ, ὡς στεναγμὸς δραπέτης τῶν πυρίνων
σπλάγγων σου, μ' ἀναμιμνήσκει κ' ἐν μου ὄνειρον, μίαν
ἐλπίδα, διὰ παντὸς οὐθεσίαν ὡς αὐτός . . . Ὡ! σ' ἀγαπῶ
ἐστία προσφιλεῖς, τοῦ παιδικοῦ μου βίου σύντροφε! . . .

Μεθ' οἰᾶς ἠδονῆς σ' ἐπαναβλέπω, φίλη παλαία, μεθ'
οἰᾶς εὐφροσύνης! Ποσάκις τῆς φλογὸς σου ἡ ἠδονὴς ἀν-
ταγχεῖ ἐφώτισε τὸ μέτωπόν μου τὸ ἀγνόν, συγχεομένη με
τὴν αἴγλην τῆς ἀθάνας μου ψυχῆς, ἐπὶ τῆς παιδικῆς μορφῆς
μου ἀντανακλωμένη! . . .

Ἀλλ' ἠδη περιφέρων σιγῇ τὰ βλέμματά μου αἰσθάνομ'
ἐπιφαύουσάν με τῆς μονώσεως τὴν παγερὰν πνοὴν καὶ τὴν
ψυχὴν μου ὑπ' ὀδύνης κατακλυζομένην . . .

Ἰδοὺ καὶ πάλιν ἐγὼ, μόνος ἐν τῷ δωματίῳ, ἐν ᾧ τὸ πρῶτον
εἶδον τὸ φῶς, ἐν τῷ δωματίῳ, ὅπερ καθ' ἑκάστην ἐπιπροῦτο
τῶν παιδικῶν μου κραυγῶν, τῆς παιδικῆς μου φαιδρότητος . .

Ἰδοὺ ἡ γηραιὰ τοῦ πατρὸς μου ἔδρα, ἐφ' ἧς συχνάκις
εὐρίσκειν ἀνάπαντιν ἐκείνος ἀπὸ τῶν μόθων τῆς ἡμέρας,
ὀρθοῦται μελαγχολικῶς ἐν τῇ αὐτῇ αἰσιπτοῦ γωνίᾳ, ὡς σκε-
λετὸς ἀπολελιθωμένος, τοὺς ρεμβαμούς μου προκαλῶν τοὺς
ἀλγεινοὺς καὶ τὰ θερμὰ μου δάκρυα . . .

Ἐν κατανοῦζει τὴν προσατενίζω, ὡς λείψανον τοῦ παρελ-
θόντος ἱερὸν, ὡσεὶ τιμαφειστᾶτην παρακαταθήκην . . .

Ποσάκις ἐπ' αὐτῆς καθήμενος δ' ὀδυνητοῦ πατῆρ μου ἀπέ-
λυε τῶν δακρῶν του τὸν χεῖμαρρον καὶ ὑπεστήριζε τὴν

(*) ἀπόσπασμα.

χιονόχρουν κεφαλὴν αὐτοῦ διὰ χειρὸς τρεμούσης, ἀδαικίπτως·
ἀναλογίζομενος τὸ μόνον αὐτοῦ τέκνον ἀπὸ πολλοῦ μακρὰν
τῆς γενετέρας του πλανώμενον, θύμα, ἀμειλίχτου εἰμαρ-
μένης! . . .

Ἐν ὑπερτάτῃ συγκινήσει γονυπετῶ καὶ παραφόρως κατα-
σπάζομαι τὸ ἄψυχον ἐκείνο ξύλον . . .

Ὡ πάτερ, πάτερ μου! . . .

Ἐπὶ πολὺ ἐν ἀφαίρεσει ἔμεινα ἐκεῖ ἀκίνητος καὶ με τὴν
κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους κεκλιμένην.

Ἐξάιφνης λάμπει ἀμυδρὰ φωτίζει γωνίαν τινὰ τοῦ δω-
ματίου, τὴν γωνίαν ἐκείνην, ἐν ἣ ἐπὶ τραπέζης παλαιᾶς ἀπὸ
πολλοῦ κατέκεινται κοινορτοῦδῃ βιβλία, τῶν παιδικῶν μου
χρόνων λείψανα ἀγνά . . .

Κατάπληκτος ὀρθοῦμαι ἀποτόμως ὀρμῶν πρὸς τὸ παρά-
θυρον, ὅθεν διεισέδυσε τὸ φῶς.

Εἶνε ἡ λάμπις τῆς πυρᾶς, ἢ ἐξῶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἔχουν ἀνά-
ψη, θορυβωδῶς περὶ αὐτὴν ὀρχοῦμενα, τῶν γειτόνων τὰ παι-
διά, ὧν ἡ καρδιά εἶνε ἀγνή ὡς τὸ πῦρ τὸ φωτίζον τὴν μορ-
φήν των, ἐνῶ ὑπερθεῖν τῶν κεφαλῶν αὐτῶν ἀνυψοῦται μαῦρος
καὶ πυκνὸς καπνὸς, οὐτίνος τὴν πυγνρότητα οὐδὲν κἂν αἰ-
σθάνονται, ὅπως ἀμερίμως παίζοντα . . .

Εὐτυχῆς ἡλικία, γέλα καὶ παιζε ὅσον δύνασαι! οὐδεὶς
καπνὸς σκοτίζει νῦν τὸν νοῦν σου! . . .

Γέλα καὶ παιζε πρὶν ἢ τὸ ἄλγος πληρώσῃ τὴν νῦν ἀφρόν-
τιδα καρδίαν σου καὶ ἡ ὀδύνη ρυτιδώσῃ τὴν ἀφελῆ καὶ γλυ-
κυτάτην μορφήν σου . . .

Ἐπανήλθον ἐγγὺς τῆς βιβλιοθήκης μου. Ἐκαθέσθην ἐπὶ
τινος ἔδρανου, ἀτενίζων τὴν φωτεινὴν ἐκείνην γωνίαν, γοη-
τεῖαν ἐμποιούσαν μοι ἀνέκφραστον, τερψιθιμον θάμβος . . .

Ὡ! πόσας ἀναμνήσεις μ' ἀφυπνίζει ἡ θέα τῶν βιβλίων
τούτων! πόσαι καρδιᾶ ἐν τῇ καρδίᾳ μου κινοῦνται, καθ' ἣν
στιγμὴν τῶν τόμων τούτων τὴν σφραῖναν θεωρῶ! . . .

Ποσάκις ἐφ' ἑκάστον ἐκλίνα τὴν κεφαλὴν μου κεκμηκῶς
ὑπὸ τὴν λάμπιν κύπτων τῆς λυχνίας μου! . . .

Τὸ βλέμμα μου ἀκόριστον μεθ' ἠδυπέρου συγκινήσεως
προσατενίζει τὴν βιβλιοθήκην ὀλονέν, κόσμιν σιγῶντα μεγαλ-
χολικῶς, ἐνῶ τοῦ ἐκκερμῶς ὠρολογίου μου τὸ μονοτόνω
ἀκούομενον ἔακ, ὡς φωνὴ τις γνωστῆ, μού ἀποσπᾷ τὴν προ-
σοχήν, παρασύρει τὰς σκέψεις μου . . .

Ἐφθόδος γλυκυτάτου ἀλλ' ἄμα καὶ μελαγχολικωτάτου
ἄσματος ἐκπνέει εἰς τὰ ὠτά μου. Εἶνε ἡ ἐπιφθόδος τοῦ ἄσμα-
τῶν παίδων τῆς ὁδοῦ, ὅπερ συνοδεῖει ἡχος παντελῶς μονό-
τονος καὶ μελαγχολικῶς τυμπάνου . . .

Πνοὴ γλυκεῖα ψαύει τὴν καρδίαν μου, τοὺς δ' ὀφθαλμούς
μου βρέχει δάκρυ καὶ παρακολουθῶ με βλέμμα ἀπληστον
καὶ νοῦν προσηλωμένον σκηνᾶς τοῦ παιδικοῦ μου βίου ἐναλ-
λάξ παρερχομένης πρὸ ἑμοῦ . . .

Κόσμος ὅλος ἀναμνήσεων ἠδιδῶν ἀνακύπτει πρὸ ἑμοῦ καὶ
εἰς τὸ βάθος αὐτῶν διακρίω ὡς ἐν ὁράματι γλυκεῖ καὶ γοη-
τευτικῆ, μορφᾶς γνωστᾶς μοι καὶ προσφιλεῖς, προσμειδίωσας
μελιχλίως καὶ τείνων ἐν ἀγαλλίασει τοὺς βραχίονας ὀρμῶ, ἵνα
περιπτυσθῶ αὐτάς . . .

Ἄλλ' ἦτο φρεναπάτη! . . . περιπτύχθην τὸ κενόν! . . .

Μὲ τεταμένους τοὺς βραχίονας πρὸς τὰ ἔμπρός, με ἀπλα-
νὲς τὸ βλέμμα μένω ἐκεῖ ὡς ἄγαλμα . . .

Τὸ ἐκκερμῆς ἀκαταπόνητον ἦχει ἐν μέσῳ τῆς σιγῆς ἐρρυθ-
μῶς, κ' οὐ τῆς καρδίας μου παλμοὶ συγχεοῦνται με τοὺς παλ-
μοὺς ἐκείνου . . .

Ὡ! πόσον, πόσον ἀγαπῶ τὴν συμπαθῆ φωνὴν του! . . .

Μετὰ μικρὸν πόνεργομαι εἰς ἐμαυτόν, βάνω πρὸς τὸ παρά-
θυρον καὶ παρ' αὐτῷ ἱστάμενος τὸ βλέμμα μου βυθίζω ἐντός
τοῦ σκοτούς τῆς ὁδοῦ, ἢν εἰσέτι φωτίζουσιν ὀλίγα λείψανα
τῆς ἐπ' αὐτῆς πυρᾶς. Ἐπὶ τῶν τοίχων τῶν ἀπέναντ' οἰκίῶν
ταχεῖα διαγράφονται κ' ἐξφανίζονται αἱ σκiai τῶν ἀραιῶς
παερχομένων . . .

Ποὺ καὶ ποὺ ὠλακὴ κυνὸς ἢ τις πνοὴ ὡς ἀνέμου ἰσχυρὰ,
ταράττει τοῦ σκοτούς τὴν σιγὴν, ἐνῶ ἡ πνευστιῶσα φλόξ ῥίπτει

τὸ ὕστατον ἀναλαμπὴν ὠχρὰν ἐπὶ τῆς παλαιᾶς μου βιβλιο-
θήκης, ἧτις καὶ πάλιν ὡς καὶ πρὶν ὑπὸ τοῦ σκοτούς ἐκαλύφθη . .

Τὰ πάντα ἡ μελανοπτερῶς νύξ ἐν ταῖς ζοφερωτάταις αὐ-
τῆς ἀγκάλας ἀμειλίχτως περισφίγγει. ἐν τῇ ψυχῇ μου ζῶφος
ἀμετρος κρατεῖ . . .

Ὡ σὺ ἐστία μου θαλπηρὴ ἐκ τοῦ πυρὸς σου τοῦ ἀγνοῦ ἀκτίνα
μίαν ρίψον εἰς τὴν σκοτισμένην φρένα μου, τὴν θαλπωρήν
σου χύσον ἀφειδῶς εἰς τὴν νεκρωμένην ἤδη σάρκα μου! . .

Ἄλλ' οἶμοι! . . . Μάτην σὲ παρακαλῶ, μάτην σ' ἐπικα-
λοῦμαι. Οἱ φλογοβόλοί πρὶν δαυλοὶ σου εἰς τέρραν τῶρα με-
τεβλήθησαν· τελῶς ἐξηνητλήθησαν εἰς λάμπιν καὶ σπινθηρας
καὶ μάτην νῦν τὸ βλέμμα μου βυθίζεται εἰς τὴν σποδὸν σου,
ὅπως ἀνευρῆ λείψανα φλογὸς . . .

Κατάκεισαι σιγῶσα, σιγᾷ τὸ πᾶν περὶ ἐμὲ καὶ μόνῃ ἡ καρ-
δία μου ὑπόσαλος, ριγῶσα ἀπαύστως κλυδωνίζεται . . .

Γ. Α. ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΟΣ

Η ΠΛΑΣΙΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΝ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ

Ἐν τοῖς δύο προγεγεστέροις φύλλοις τῆς «Φύσεως»
ἐγράψαμεν περὶ τῆς πλάσεως τοῦ κόσμου καὶ τῶν ἐν
αὐτῷ ζωϊκῶν ὄντων ὑπὸ ἐποψίν ἐντελῶς ἐπιστημονικῆν,
ἥτοι στηριζόμενοι ἐπὶ τῶν ψηλαφητῶν ἐκείνων τεκμηρίων,
ἀτὰ αἱ νεώτεροι θετικαὶ ἐπιστῆμαι, γεωλογία, καὶ ἀρ-
χαῖολογία παρέχουσιν ἡμῖν ἐν πάσῃ αὐτῶν τῇ θετικότητι,
ἀποσιωπήσαντες ἐλλείψει ἀναμφισβητήτων ἀθεντιῶν,
ν' ἀναφέρωμεν τὸν τρόπον τῆς πλάσεως τοῦ κόσμου καὶ
τὸν καθορισμὸν τῶν πρώτων κατοίκων τῆς γῆς, διότι
ἠδυνατοῦμεν νὰ μεταδώσωμεν τοῖς ἡμετέροις φιλαναγνώ-
στασις ἀνακριβεῖς πληροφορίας, καὶ ἀμφιβόλους ὑποθέσεις,
μέχρις οὐ ἡ ἀνάσκαφῆ, ἢ ἀναδίφησις καὶ ἀναψηλάφησις
τῆς ἡμετέρας σφάϊρας καὶ κατοικίας, ἢ τοῦλάχιστον ἢ
προόδου τῆς νεωτέρας ἀστονομίας παράσχη ἡμῖν προ-
χειρότερα τὰ μέσο, ἐπαρκῆ τὰ πρὸς τοῦτο φῶτα, καὶ ψη-
λαφητὰ τεκμήρια.

Καὶ βεβαίως θὰ ἠδυνάμεθα ἰσως καὶ ἡμεῖς δι' ὑποθε-
τικῶν ἐνδείξεων, καὶ ἐπὶ φαινομένων στηριζόμενων, νὰ
πλησιώσωμεν τὴν ἀλήθειαν, ὡς πολλοὶ φυσιοδίφαι καὶ
ἐπιστήμονες πράττουσι τὸ γέ νῦν ἔχον ἐν Εὐρώπῃ,
πλὴν ἀπομακρυνόμενοι τοῦ σκοποῦ ὃν προτιθέμεθα,
ἀναβάλλομεν τὰς ὑποθετικὰς λύσεις τῶν τοιούτων φυσι-
κῶν ζητημάτων, εἰς ἐτέρας προσεχεῖς σχετικὰςπραγμα-
τείας μας, περιοριζόμενοι νῦν ν' ἀναφέρωμεν μόνον πῶς,
ὅ τε χριστιανισμὸς καὶ ἡ μυθολογία καθώρισαν τὴν
πλάσιν τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου, κατὰ τὰς μακαρίους
ἐκείνας ἐποχάς, ὅπως ἔχομεν ταύτας προχειροὺς καὶ ὑπ'
ὄψιν μας ἐν τῇ μελλούσῃ ἐκθέσει τῶν περὶ ἐξελίξεως
τῆς γῆς καὶ τοῦ ἀνθρώπου πραγματειῶν μας, ἂς θέλομεν
δημοσιεύσει προσεχῶς. Καὶ κατὰ μὲν τὸν χριστιανισμὸν
ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν κόσμον εἰς ἑξ ἡμέρας, τὴν μὲν πρῶ-
τὴν ποιήσας τὸ φῶς, τὴν δευτέραν τὸ στερέωμα, ὅπερ
ἠνόμασε οὐρανόν, τὴν τρίτην συλλέξας τὰ ὕδατα εἰς ἐν
ἄτινα ὠνόμασε θάλασσαν, τὴν τετάρτην ποιήσας τὸν ἥλιον,
τὴν οὐρανὸν καὶ τοὺς ἀστέρας, τὴν πέμπτην τὰ πτηνὰ
καὶ τοὺς ἰχθύς, τὴν δὲ ἕκτην, ἀφοῦ κατώκησε τὴν γῆν
ἀπὸ ὅλα τὰ εἶδη τῶν ζῴων, ἔπλασε τὸν ἀνθρώπον, κατ'
εἰκόνα αὐτοῦ, ἐξ ἰλύος (λάσπη) εἰς ὃν ἔδωκε ψυχὴν ζῶσαν
καὶ ἀθάνατον. Τὴν ἑβδόμην ἀνεπαύθη.

Κατὰ δὲ τὴν μυθολογίαν, τὸ πρῶτον ὑπάρχον, ἐρεβῶ-
δης καὶ ζῶσα πρώτη ἀρχὴ πάντων τῶν ζῴωντων ἐν τῷ
κόσμῳ ἦν τὸ χά οσ'· Ἐξ αὐτοῦ παρήχθησαν ἡ Γῆ, ὁ Γάρ-

ταρος και ὁ Ἔρως ἐγέννησε δὲ καὶ τὸ Ἐρεβος (τὸ ἄφω-
νον σκότος), καὶ τὴν Νύκτα, ἣτις μετὰ τοῦ Ἐρέβους
ἐγέννησε τὸν Αἰθέρα καὶ τὴν Ἡμέραν ἢ δὲ Γῆ ἐγέννησε
τὸν Οὐρανόν, τὰ Ὅρη καὶ τὸν Πόντον, μετὰ τοῦ Οὐ-
ρανοῦ δὲ τοὺς Τιτάνας, τοὺς Κύκλωπας καὶ τοὺς Ἐκα-
τόγχειρας (1), οὗτοι δὲ κατόπιν τοὺς ἀνθρώπους.

Ὡστε παρατηροῦμεν, ὅτι καὶ ἡ μυθολογία καὶ ὁ χρι-
στιανισμὸς καὶ αἱ νεώτεραι θετικαὶ ἐπιστήμαι συμφωνοῦ-
σι πληρέστατα ὡς πρὸς τὴν ἐξέλιξιν τῆς πλάσεως τοῦ
κόσμου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἐνοργάνων ὄντων, πλὴν δὲν μᾶς
λέγουσι τίποτε περὶ τοῦ τρόπου τῆς γενέσεως αὐτῶν! Περὶ
ἐργος ὄντως σύμπτωσις καὶ θαυμασιὰ εὐκαιρία
πρὸς μελέτην! Καὶ πρὸ 4,000 ἐτῶν, καὶ πρὸ 2,000,
καὶ ἤδη, ὡς ἐκ συμφώνου καὶ μυθολογία καὶ χριστιανι-
σμὸς καὶ ἐπιστήμη μᾶς λέγουσι «Ἦτο σκότος, ἐγένετο
φῶς, ἐπλάσθη ὁ κόσμος, εἶτα τὰ ζῶα, καὶ τελευταίος ὁ
ἄνθρωπος». Ἀλλὰ τίς ὁ πρῶτος εὐτυχῆς ἢ δυστυχῆς
ἐκεῖνος ἄνθρωπος; Δυστυχῆς ἢ μυθολογία δὲν βεβαίωσι,
ὁ χριστιανισμὸς δὲν ἐπιβεβαίωσι, ἢ δὲ ἐπιστήμη ἀναζητεῖ!
Καὶ πῶς ἐπλάσθη ὁ κόσμος; Ἡ μυθολογία λέγει, «μόνος
ἐκ τοῦ χάους», ὁ χριστιανισμὸς «ἐκ τῆς θελήσεως τοῦ
Θεοῦ», ἢ ἐπιστήμη «ἐξ ἀγνώστου δυνάμεως». Πότε ἐπλά-
σθησαν; — Σιγῇ!... Ἄνθρωπε, τί σοὶ ἐπέπρωτο; Ἐν ἐποχῇ
καθ' ἣν διίλυζαι τὸν κῶνυπα καὶ ἀνατινάξεισ ὄρη καὶ
ὠκεανούς, ν' ἀγνοῆς πότε καὶ πόθεν ἦλθες, καὶ ποῦ ἀπε-
λευσεῖς! Τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος σου. Πλὴν ἴσως εἶναι
δι' εὐτυχίαν σου, διότι, ἀφοῦ οὔτε ἀρχὴν οὔτε τέλος
ἔχεις, εἶσαι ἀθάνατος!

Φρ. Πρίντζης.

(1) Κατὰ τὰς δόξας τῶν Ὀρφαιῶν ὁ αἰώνιος χρόνος (ὁ Κρόνος)
ἐγέννησε τὸ χάος.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΙΓΝΙΟΝ

ΕΛΕΓΧΟΣ ΓΝΗΣΙΩΝ ΑΔΑΜΑΝΤΩΝ

Ποσάκις δὲν περιπίπτομεν εἰς πλάνην προκειμένου νὰ δια-
γνώσωμεν, ἂν ἀδάμας τις εἶνε γνήσιος ἢ ψευδής! Ἡ λάμψις,
τὸ μέγεθος, ἡ διαύγεια, τὰ συστατικὰ ἐν γένει καὶ τὸν ἐπι-
τηδειότερον καὶ μᾶλλον πεπειραμένον πολλάκις ἀπατῶσι
ὄφθαλμόν. Μέσον πρὸς διάγνωσιν τῆς ποιότητος τῶν ἀδα-
μάντων ἔχομεν ἀπλούστατον.

Ἄλλ' ἐν πρώτοις πόθεν ἀρά γε κατασκευάζονται οἱ τε-
χνητοὶ ἀδάμαντες; Ἐξ ἀχρόου ὕαλου θλῶντος τὸ ἡλιακὸν
φῶς εἰς τὰ ἑπτὰ τῆς Ἰριδος χρώματα· τοὺς συνδέουσι δὲ
κατόπιν τεχνικῶς διὰ χρυσοῦ καὶ ἐπιθέτουσιν ἐπὶ διαφόρων
γυναικεῶν κοσμημάτων. Τὸ μόνον ὄθεν ἀπρᾶξ· διακριτικὸν
τῶν ψευδῶν ἀδαμάντων ἀπὸ τῶν γνησίων, εἶνε ὅτι ὁ γνήσιος
χαράττει τὴν κοινὴν ὕαλον, ἐνῶ ὁ ψευδής στερεῖται ὅλως τῆς
προσηκούσης πρὸς χάραξιν σκληρότητος. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἡ
ἐτυλογία τῆς λέξεως; «Ἀδάμας» ἦτοι λίθος ὁ μὴ δαμαζόμενος.

Κ.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑΙ

Ἐπάρχει τι ταχύτερον τῆς ἰδέας, τῆς φαντασίας· τὸ
βλέμμα τῶν ἐφώντων!

Ἡ κυριωτάτη ἀρετὴ, ὅφ' ἡς δέον νὰ κοσμηθῆται πᾶς μέλ-
λων νὰ νυμφευθῆ εἶνε ἡ... Ἰώθειρος ὑπομονή.

Ἐὰν θέλητε εὐκρινῶς νὰ περιποιηθῆτε κυρίαν τινα μὴ
τὴν ἐπαινεσθε· ἀρκεῖ νὰ κακολογήσητε, ὅσον δύνασθε, τὰς
... ἄλλας.

Τὸ χρυσοῦν δέρας εἶνε τὸ σταθερὸν σημεῖον, περὶ ὃ αἱ αἰ-
ματηρότεροι συνάπτονται μάχαι.

Τιμὴ! Λέξις περὶ ἧς συχνότερον ὀμιλοῦσιν οἱ στερούμε-
νοι τιμῆς ἢ οἱ τίμιοι...

Ἡ πρὸς ὄρχιαν γυναῖκα κολακεία εἶνε εἶδος προανσχροῦ-
σματος εἰς τὴν μετέπειτα αἰσθηματικὴν συναυλίαν τοῦ ἀν-
δρός.

Οἱ γαμήλιοι στέφανοι ἐπρεπε νὰ εἶνε ἐξ ἀκανθῶν διὰ νὰ
ἔχουν κάποιαν σημασίαν...

Ὁ σύζυγος ἐτάχθη φρουρός τῆς τιμῆς τῆς συζύγου ἢ
σύζυγος... φροῦραρχος!

Τὸ μόνον πρᾶγμα ὅπερ ὑποβηθεῖ τὴν ἀγνείαν εἶνε ἡ
ἀγνοια τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου.

Ἡ πνευματικώτερα θρησκεία εἶνε ἡ τοῦ Ἐρωτος, ἢ ἔχουσα
ναόν τῆς τὸ Ἄπειρον, λαμπάδας τοῦς ὀφθαλμούς, βωμὸν
τὴν καρδίαν. Ἐξευγενίζει καὶ ἀνευ τῶν ρωθῶνων τῶν ψαλ-
τῶν, ἠθικοποιεῖ καὶ ἀνευ τῶν μελανῶν καὶ εὐρέων ῥάσων
τῶν λειτουργῶν τοῦ Ὑψίστου, ἀφρὶ καὶ ἀνευ τῆς δεκαλέ-
πτου καταναγκαστικῆς εἰσφορᾶς, διδάσκει καὶ ἀνευ τῶν
ὠρυγμῶν τῶν ἱεροκηρύκων. Εἰς εἶνε καὶ ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ ψάλτης
καὶ ὁ πιστός. Μία καὶ ἀδιαίρετος ἡ θεότης. Πῶς νὰ μὴ
εἶνε ἅγια ἡ τοιαύτη θρησκεία, ἐν ἣ πιστός καὶ θεότης εἶσι
ταυτόσημα καὶ ὁμοούσια, μακρὰν πάσης ἄλλης παρεμβά-
σεως; Οὕτε εἰς τὸν βωμὸν τοῦ Ἐρωτος, ἵνα καταλάβητε
ἐπιζήλον θεῖον ἐν μέσῳ τῶν ἀγγέλων!

Δίκ.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

166. Αἶνιγμα.

Ἀφείκτως θεὸς νὰ με εὖρης εἰς ὅλα τὰ σχολεῖα,
πρὸς τούτοις δὲ ὦ λῶτα μου, καὶ εἰς τὰ κατηλεῖα.
Ἄν μου κόψης τὸ κεφάλι, καὶ βγάλεις τὴν καρδίαν,
τὸν δὲ τράχυλον μ' ἀφήσεις, θά μ' εὖρης εἰς τὰ πλοῖα.

167. Αἶνιγμα.

Σὲ τρώγω πεθαμένον ὅπως εἶμ' ἓνα πτηνόν
Κ' ἓνα γράμμα ἂν μ' ἀλλάξῃς σὲ τρώγω ζωντανόν.

168. Ἐρωτήσεις.

- 1) Ποῖα λέξις ἂν καὶ ἔχη Τ, τὴν ἀναγινώσκεις ὅμως χωρὶς Τ;
- 2) Ποῖα λέξις ἂν καὶ ἔχη πέντε ψηφία, ἀναγινώσκεις ὅμως τρία;

Σ. Α. Μ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΦΥΣΕΩΣ."

ΦΦ

Γ. Φ. Σπάρτην. Διεύθυνσις: ἠλλάγη. Ζητούμενα φύλλα σᾶς ἀπο-
στείλαμεν.—Ν. Π. Ὀδησσόν. Δελτάριον ἐλήφθη. Φύλλα σᾶς ἀπεστέλα-
μεν Ταχυδρομικῶς γράφομεν.—Α. Ρ. Ἄρταν. Παραγγελία σᾶς ἀπεστάλη
καὶ σᾶς ἐγράψαμεν.—Ε. Γ. Δευκάδα. Χρήματα ἐλήφθησαν εὐχαριστοῦμεν.
—Γ. Ζ. Σμύρνην. Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Σᾶς ἀπεντήσαμεν. Ἀναμένομεν
ἔμβασιμά σας.—Σ. Σ. Δημητρίαν. Διεύθυνσις σας ἠλλάγη. Φύλλα ἀπο-
στέλλω. Ἀναμένομεν συνδρομῆς.—Σ. Π. Κεφαλληνίαν. Ζητούμενον
ἀριθμὸν σᾶς ἀπεστέλαμεν.—Γ. Θ. Λευκωσίαν. Ζητούμενα φύλλα σᾶς
ἀποστέλλομεν ἐκ νέου. Ἐφεξῆς θὰ τὰ λαμβάνετε κατ' εὐθείαν. Ἦουχεῖτε.—
Γ. Ζ. Βατούμ. Χρήματα ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Προσεχῶς γράφομεν.
—Π. Π. Ν. Μανσοῦραν. Ἐπιστολὴ μετὰ μετοχῆς λαχισιοφόρου ἐλήφθη.
Προσεχῶς σᾶς γράφομεν.—Δ. Α. Δαρδανέλια. Ἐπιστολὴ μετὰ χρήματα
ἐλήφθησαν. Ἰον τόμον καὶ περιχώματα ἀποστέλλομεν προσεχῶς.—Μ. Κ.
Σμύρνην. Ἐπιστολὴ καὶ συνδρομὰ ἐλήφθησαν. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν πολὺ ὡς
καὶ διὰ συλλυπητήριά σας.—Α. Η. Καβάλλαν. Καὶ δευτέρα ἐπιστολὴ σας
ἐλήφθη. Παραγγελία ἐστάλη. Ἦουχεῖτε. Σᾶς ἐγράψαμεν.—Π. Μ. Σ.
Λάρινα. Ἐπιστολὴ ὡς καὶ πονημάτια ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν καὶ
συμμορφωσόμεθα. Περὶ ζητούμενων πληροφοριῶν θὰ λάβωμεν τοιαύτας καὶ
θὰ σᾶς γράψωμεν ἐγκαίρως.—Γ. Β. Πύργον. Ζητούμενα φύλλα σᾶς ἀπο-
στείλαμεν. Δευτέραν περικοπὴν ἐπιστολῆς σας δὲν ἠγνοήσαμεν.—Η. Κ.
Σύρον. Δελτάριον ἐλήφθη. Τίποτε δὲν εἶχομεν λάβει. Ἐκτενῶς γράφομεν
ταχυδρομικῶς.—Γ. Α. Κ. Ὀλιαντίσαν. Ἐπιστολὴ καὶ δελτάριον ἐλήφθη-
σαν. Συνδρομητὰ ἐνγράφω. εὐχαριστοῦμεν ὑμᾶς θερμότατα. Φύλλα καὶ
ἡμερολόγια στέλλομεν Ταχυδρομικῶς γράφομεν.—Α. Α.—Β. Ζ.—Γ. Ο.—
Σ. Β.—Σ.—Σ. Η.—Ι. Χ.—Γ. Κ.—Α. Κ.—Ο. Π.—Α. Σ.—Η.
Κ.—Τ. Μ.—Ἀθῆνας Συνδρομὰ σας ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν πολὺ.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Ἀπόστολῆ Κωνσταντινίδου, 1892—380.